

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
2015 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2016

İÇERİK

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU 2015 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2015 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	25
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU 2015 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	37

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
2015 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	11
8.	EKLER.....	20

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2015 yılı Bütçesiyle Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığına 285.146.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş olup, bu tutar Merkezi Yönetim Bütçesinin %0,6'sına tekabül etmektedir.

Başkanlıkça, bütçeyle verilen ödenekler dışında, uluslararası antlaşmalar gereğince Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında 2015 yılında (422.479,10 EURO karşılığı) 1.274.260,34 TL kaynak kullanılmıştır.

EC-DG ECFIN hibesi kapsamında; 2015-2021 uygulama süresi ve 300.114 Euro bütçesi olan “İşyeri ve Tüketici Araştırmaları Projesi” için, 2015 yılında (39.972,80 Euro) 120.563,96 TL harcama yapılmıştır.

Ayrıca Başkanlık faaliyetlerinin finansmanında, bütçe dışında kalan döner sermaye işletmesinden temin edilen 1.538.963,03 TL kaynak kullanılmıştır.

Başkanlıkça sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre Başkanlığın 2015 yılı bütçe gideri ve ödenek kullanımı aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Kod	Açıklama	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödenek Toplamı (TL)	Yıl Sonu Harcama Toplamı (TL)	Yıl Sonu Ödeneğine Göre Gerçekleşme Oranı (%)
01	Personel Giderleri	154.363.000,00	153.301.300,00	149.813.013,00	98
02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Gideri	22.965.000,00	24.026.700,00	23.771.338,00	99
03	Mal ve Hizmet Alımları	34.419.000,00	35.543.000,00	32.654.600,00	92
05	Cari Transferler	3.399.000,00	3.275.000,00	648.120,00	20
06	Sermaye Giderleri	70.000.000,00	69.206.100,00	10.171.137,00	15
Toplam		285.146.000,00	285.352.100,00	217.058.208,00	

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Başkanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Amaç” başlıklı 1'inci maddesinde; *“Bu Yönetmeliğin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanması ile mali istatistiklerin hazırlanması ve*

yayımlanmasına ilişkin usul, esas, ilke ve standartların belirlenmesidir.” hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 310’uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311’inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312’nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313’üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316’nci maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327’nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Başkanlığın muhasebe hizmetleri merkezde Kalkınma Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklar tarafından yürütülmektedir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine ve denetim yetkililerine zamanında sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına

uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolardan yararlanacak olanlara makul güvence vermek amacıyla mali raporların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, kaynakların etkili ve ekonomik ve mevzuatına uygun kullanılmasının sağlanması amacıyla kurulup işletilmesi gereken mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetim, mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin sağlanması amacıyla; kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Kamu zararı iddialarına ilişkin hususlara bu raporda değil yargılamaya esas raporda yer verilmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı mali işlemlerini, 5018 sayılı Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenen esaslara uygun olarak raporlamak zorunda olup, denetim, mali tablolar dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

oluşturmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'a 8/12/2013 tarih ve 28845 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik ile eklenen geçici madde ile kurumsal mali tabloların Sayıştaya gönderilmesi 2013, 2014 ve 2015 yıllarını kapsamak üzere 2016 yılına kadar üç yıl ötelenmiş iken, Maliye Bakanlığınca kamu idarelerine ait mali tabloların düzenlenebilmesine esas olmak üzere Say2000i muhasebe otomasyon programı ve muhasebe yönetmeliklerinde yapılan düzenlemeler çerçevesinde ilk defa 2015 yılı sonu itibarıyla kamu idaresi mali tablolarının sunulabilmesi zemini hazırlanmış ve KBS üzerinden kamu idarelerine sunulmaya başlanmıştır.

Bu kapsamda, Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesine göre hesap dönemi sonunda verilecek olan cetvel ve mali tablolardan daha önce sunulabilen bütçe giderleri ve ödenekler tablosu ve taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveline ilave olarak;

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

kurumsal bazda Sayıştaya gönderilmiştir.

6085 sayılı Kanun uyarınca kamu idaresi esasına göre denetim yapılabilmesi ve denetim görüşü verilebilmesi için, anılan Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde belirtilen yıl sonu kamu idaresi mali rapor ve tablolarının; kamu idaresince muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü birimlerden alınacak kayıtlarla ve gerektiğinde envanter işlemleri de yapılarak kamu idaresinin varlık ve yükümlülükleri ile mali yıla ilişkin faaliyet sonuçlarının Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen standartlarda sunulması gerekmektedir.

Kamu idareleri, KBS üzerinden alınan verileri kendi kayıtları ile teyit ederek tasarrufu altındaki varlık ve yükümlülükleri ile mali yıla ilişkin faaliyet sonuçlarına ilişkin bilgileri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen raporlama esaslarına uygun olarak hazırlaması gerekirken kamu idaresi bazında ilk defa mali tablo düzenlenmesi ve 2015 yılının geçiş süreci olması sebebiyle sadece KBS üzerinden alınan mali tabloları sunmuştur.

Birimlere ait faaliyet sonuçları konsolide edilmeden birleştirildiği için bilançoda, aynı anda olumlu ve olumsuz faaliyet sonucu ortaya çıkmaktadır. Farklı muhasebe birimleri tarafından gerçekleştirilen işlemler yıl sonu itibariyle konsolide edilemediğinden, verilen tablolar farklı birimlerce hazırlanan veri setlerinin alt alta toplamlarından oluşmaktadır. Bu nedenle yukarıda Sayıştaya verildiği belirtilen tablolar, farklı muhasebe birimlerince oluşturulan yevmiye kayıtlarının bir araya getirilmiş halidir.

Denetim çalışmaları, bu çerçevede hazırlanan mali tablolarla birlikte Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü muhasebe birimlerindeki cetvel, belgeler, yevmiye kayıtları, yevmiye kayıtlarına esas belgeler ve bunlara dayanak oluşturan ilgili harcama birimleri arşivlerinde muhafaza edilen kanıtlayıcı belgeler esas alınarak bu belgelerin tamlık, doğruluk, tutarlılık ve tabi olduğu mevzuatına uygunluğu açısından yürütülmüştür.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Tahsisli Kullanılan Taşınmazların (Binaların) Muhasebe Kayıtlarında ve Mali Tablolarında Yer Almaması

Tapuda Hazine adına tescilli olup Türkiye İstatistik Kurumunun kullanımına verilen taşınmazların (binaların) 252 Binalar Hesabında izlenmediği ve dolayısıyla tahsisli kullanılan söz konusu taşınmazların idarenin mali tablolarında yer almadığı görülmüştür.

27.12.2014 tarih ve 29218 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak 01.01.2015 tarihinde yürürlüğe giren Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemlerin düzenlendiği 170’inci maddesinin 1-a-2 bendinde; tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanların milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanların ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılmasının sağlanacağı, 1-a-3 bendinde ise; kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenlerin ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik’in “252 Binalar Hesabı” başlıklı 175’inci maddesinde binalar hesabının, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup, 176’ncı maddesinde ise hesabın işleyişi ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir.

Kamu idareleri bazında ve konsolide verilerden genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri düzeyinde malî rapor, tablo ve istatistiklerin üretilip, belirlenen sürelerde yayımlanmasına imkân verecek detayda ortak yardımcı hesapların oluşturulması ve detaylı hesap planlarının hazırlanmasında kamu idarelerinin uyacakları usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü’nün 41 Sıra No’lu Genel Tebliği’nin “Ortak Yardımcı Hesaplar ve Kayıt Önceliği” başlıklı 6’ncı maddesinin (1) numaralı bendinde; çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan konsolide malî rapor, tablo ve istatistiklerin üretilmesine imkân verecek detayda ortak yardımcı hesaplar oluşturulduğu ve Tebliğ ekinde yer alan tabloda, söz konusu ortak yardımcı hesaplara yer verildiği ifade edilmiştir.

Detaylı Hesap Planı Ortak Yardımcı Hesaplar Tablosu incelendiğinde; diğer kamu idareleri tarafından kamu idaresinin kullanımına tahsis edilen taşınmazların, “252.03 Tahsisli

Kullanılan Taşınmazlar” yardımcı hesabının detaylarında izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemelerde; tapuda Hazine adına tescilli olup Türkiye İstatistik Kurumunun kullanımına verilen taşınmazların (binaların) 252 Binalar Hesabında izlenmediği ve dolayısıyla tahsisli kullanılan söz konusu taşınmazların idarenin mali tablolarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Bu durum, gerek muhasebenin temel kavramları arasında yer alan tam açıklama ilkesine (mali tabloların, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmesi), gerekse yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına ilişkin Yönetmeliğinin Kurumu ilgilendiren hususlarının tamamlanmış olduğu, muhasebe birimlerinin kayıtlara almalarının beklendiği, muhasebe birimleri emlak vergi değeri üzerinde muhasebe kayıtlarına almasının ardından, rayiç bedeller tespit edilerek muhasebe kayıtlarına alınması sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgumuzda tespit edilen hususa iştirak edildiği ve konunun düzeltilmesi için girişimde bulunulduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumunun kullanımına verilen taşınmazların (binaların) 252 Binalar Hesabında izlenmemesi, Kurumun 2015 yılı mali tablolarının tamlık ve doğruluğunu etkilemiştir.

BULGU 2: Bazı Bilgisayar Yazılım ve Lisanslarının Doğrudan Giderleştirilmesi

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “260 Haklar hesabı” başlıklı 194'üncü maddesinde;

“Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.”

“Hesabın İşleyişi” başlıklı 195'inci maddesinde ise;

“Haklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) *Bütçeye gider kaydıyla edinilen haklar bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaba, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, 325-Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.*”denilmektedir. Madde hükmü uyarınca bilgisayar yazılım ve lisanslarının 260 Haklar hesabında izlenmesi gerekmektedir.

2015 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi sırasında; Kurum tarafından satın alınan bazı bilgisayar yazılım ve lisanslarının maddi olmayan duran varlıklar hesap grubunda yer alan 260 Haklar hesabında muhasebeleştirilmesi gerekirken doğrudan 630 Giderler hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Muhasebe kayıtlarının daha açık ve anlaşılabilir olması, yapılan harcamaların ilgili bulunduğu hesaba kaydı ile mümkün olduğundan, kurumun bilgisayar yazılım ve lisanslarının maddi olmayan duran varlıklar hesap grubunda yer alan 260 Haklar hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Konuyla ilgili; Kurum tarafından bilgisayar yazılımı ve lisans alımı yapan birimlerin ödeme belgeleri ve eki belgeler incelendiğinde bazılarında sehven 260 Haklar Hesabının çalıştırılmadan, doğrudan giderleştirildiği;

Bundan sonra yapılacak bilgisayar yazılım ve lisans alımlarında 260 Haklar Hesabı çalıştırılması yönünde ilgili birimlere gerekli bilgi verilmiş olduğu, 2016 mali yılında bu hata düzeltildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edilmiş olup, bilgisayar yazılımı ve lisans alımına ilişkin olarak 260 Haklar Hesabının kullanılmaması, kurumun bilançosunda 93.633,00TL tutarında hataya neden olmuştur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve “Denetimin Dayanağı Amacı, Yöntemi ve Kapsamı” bölümünde açıklanan çerçevede ekte sunulan mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı Maddi Duran Varlıklar (Taşınmazlar) ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar (260 Haklar) hesap alanları hariç doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Sürekli İşçiler ve Hizmet Alımı İle Çalıştırılan Personel İçin Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması

Türkiye İstatistik Kurumunun personel ve hizmet alım giderleri ve bunlara ilişkin muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda:

A) Kurum personeli statüsünde çalışan,

B) Hizmet alımı suretiyle çalıştırılan

işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı görülmüştür.

A) Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Temel Kavramlar*" başlıklı 5'inci maddesinde;

"Genel yönetim muhasebesi, muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve aşağıda belirtilen kavramlara göre yürütülür:

...

c) İhtiyatlılık: Muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelikte belirtilen durumlarda karşılık ayrılır. Faaliyet sonucunu değiştirmeye yönelik olarak gizli yedekler ya da gereğinden fazla karşılık ayırlamaz..." denilmektedir.

Bunun yanında, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 342 ile 343'üncü maddelerinde, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabının niteliği ve işleyişine ilişkin hükümlere yer verilmektedir.

Kurumda yapılan incelemelerde, 2015 yılı sonu itibariyle kıdem tazminatı alabilecek 21 personelin son gündelikleri üzerinden hesaplanan kıdem tazminatları tutarının 1.287.363,00-TL olduğu ve belirtilen tutar kadar kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı görülmüştür. Bu hesapların çalıştırılmaması mali tabloların 1.287.363,00-TL tutarında eksik bilgi üretmesine neden olmaktadır.

B) Kurum tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi göre 2015 yılında, temizlik, güvenlik ve şoförlü araç kiralama hizmeti

alımı kapsamında personel çalıştırılmıştır.

11.09.2014 tarih ve 29116 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun'un 8'inci maddesi ile 4857 sayılı İş Kanununun 112'nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları;

a) Alt işverenlerinin değişip değişmediğine bakılmaksızın aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde çalışmış olanların bu şekilde çalışmış oldukları sürelerle ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit olunur. Bunlardan son alt işverenleri ile yapılmış olan iş sözleşmeleri 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanların kıdem tazminatları ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından,

b) Aynı alt işveren tarafından ve aynı iş sözleşmesi çerçevesinde farklı kamu kurum veya kuruluşlarında çalıştırılmış olan işçilerden iş sözleşmeleri 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında farklı kamu kurum ve kuruluşuna ait işyerlerinde geçen hizmet sürelerinin toplamı esas alınarak çalıştırıldığı son kamu kurum veya kuruluşu tarafından,

işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir.”

denilerek alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları farklı kamu kurum ve kuruluşuna ait işyerlerinde geçen hizmet sürelerinin toplamı esas alınarak çalıştırıldığı son kamu kurum veya kuruluşu tarafından ödeneceği belirtilmiştir.

Kanun'da yapılan bu değişiklik ile, kamu kurumlarında temizlik, güvenlik vs. gibi işlerde hizmet alımı suretiyle istihdam edilen personel için kamu idarelerine kıdem tazminatı ödeme yükümlülüğü getirilmiştir. Bu durum, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğince muhtemel risklere ve olaylara karşı tedbirli olunması anlamına gelen *“ihtiyatlılık ilkesi”*

gereği kurumlar tarafından bu kapsamda çalıştırılan işçiler için de kıdem tazminatı karşılığı ayrılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Sonuç olarak Kurum, hizmet alımı yolu ile yapmış olduğu ihaleler kapsamında çalışan personelin son maaşı üzerinden kıdem tazminatını hesaplayarak 472- Kıdem Tazminatları hesabına kaydetmesi, kıdem tazminatına hak kazanarak yıl içinde ayrılacağı öngörülen personel için ise 372- Kıdem Tazminatları Hesabını çalıştırması gerekmektedir.

Kıdem tazminatının hesaplanarak kayıtlarda takip edilip karşılık ayrılması İş Kanunu, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği açısından önemli bir konudur. İdare tarafından faaliyet dönemi ve sonraki dönemler olmak üzere vadelerine göre ayrılarak ödenmesi öngörülen kıdem tazminat tutarlarının 372 veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlenmesi mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliği açısından gereklidir.

Kamu idaresi cevabında; Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan ve yönetilen Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS)'nin alt modülü olan Harcama Yönetim Sistemi (HYS) üzerinden ödeme emri belgelerini düzenlediği, bu sistemde ödeme emri belgesinin hesap planında "372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı" ve 4/C' li Geçici Personel İş sonu Tazminatı Karşılığı ile ilgili hesapların bulunmaması nedeniyle, bu hesapların Kurum tarafından çalıştırılmadığı;

Söz konusu hesapların KBS/HYS alt modülünde yer almasını sağlamak üzere Kurum tarafından Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünden Genel Bütçeli Kamu İdareleri Hesap Planının revize edilmesi talep edildiği;

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından HYS'ye "372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı" hesapları ve Geçici Personelin iş sonu tazminatı adı altında yapılan ödemeler için karşılık hesapları eklendikten sonra, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği "İhtiyatlılık" kavramı gereği Kurum tarafından bu hesaplar çalıştırılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgumuzda tespit edilen husus teyit edilmiş olup, sistemden kaynaklanan hataların düzeltilmesi için girişimde bulunulduğu anlaşılmaktadır.

BULGU 2: Geçici Personel Statüsünde İstihdam Edilenlere Ödenen İş Sonu Tazminatı İçin Karşılık Ayrılmaması

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinde "*geçici personel*" tanımlanmıştır. 657 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (C) fıkrasında aynen, "*Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığı'nın görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulu'nca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir.*" hükmüne yer verilmiştir. Kanun hükmünden hareketle, geçici personel istihdamına dair her yıl Bakanlar Kurulu Kararı ile bu statüde personel çalıştırılması sağlanmaktadır.

21.12.2009 tarih ve 2009/15759 sayılı "Geçici Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki Geçici Mahiyetteki İşleri Yürütmek Üzere Geçici Personel İstihdamı ve Bu Personele Ödenecek Ücretler Hakkında Karar" ile özelleştirme uygulamaları sonucu işsiz kalanların kamu kurum ve kuruluşlarında geçici personel statüsünde istihdamlarına olanak sağlanmış ve işsonu tazminatı ödemesi getirilmiştir. Söz konusu Karar'ın 7'nci maddesi ile belirli koşullar altında hizmet sözleşmesi sona erenlere, çalışılan her bir yıl için, ayrılış tarihindeki hizmet sözleşmesinde yazılı brüt aylık ücret tutarında iş sonu tazminatı ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu'nda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (C) fıkrası ile 10.11.2005 tarihli 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun 49'uncu maddesi kapsamında alınan 22.12.2014 tarihli ve 2014/7092 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince merkez ve taşra teşkilatında geçici personel istihdam edilmektedir. Türkiye İstatistik Kurumunca, geçici personel statüsünde istihdam edilen personele iş sonu tazminatı ödendiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Genel yönetim muhasebe standartlarının oluşturulması*" başlıklı 13'üncü maddesinde; genel yönetim muhasebe ve raporlama standartlarının Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından oluşturulacağı belirtilmiş olup "*Karşılıklar, Koşullu Yükümlülükler ve Koşullu Varlıklar*" başlıklı 19 No'lu Devlet Muhasebe Standardı (DMS 19) 10.02.1011 tarih ve 27842 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Standardın amacını, karşılıklar, koşullu yükümlülükler ve koşullu varlıkların tanımlanması ile karşılıkların muhasebeleştirilmesi oluşturmaktadır. Gerçekleşme zamanı veya tutarı belli olmayan yükümlülükler 19 nolu DMS'de karşılık olarak tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde; genel yönetim muhasebesi, muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan kavramlar belirtilmiş olup muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı karşılık ayrılması ihtiyatlılık olarak tanımlanmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu'nda 2000'e yakın geçici personel olduğu dikkate alındığında kurumun karşı karşıya olduğu risk yüksektir. İhtiyatlılık ilesi gereğince muhasebe olaylarında temkinli davranılması ve karşılaşılabilecek risklerin göz önüne alınması gerekmektedir.

657 sayılı Kanun'un 4/C maddesi kapsamındaki geçici personel statüsünde istihdam edilen personele iş sonu tazminatı adı altında yapılan ödemeler için gerek ihtiyatlılık kavramı gerekse 19 nolu DMS gereğince karşılık ayrılarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan ve yönetilen Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS)'nin alt modülü olan Harcama Yönetim Sistemi (HYS) üzerinden ödeme emri belgelerini düzenlendiği, bu sistemde ödeme emri belgesinin hesap planında "372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı" ve 4/C' li Geçici Personel İş sonu Tazminatı Karşılığı ile ilgili hesapların bulunmaması nedeniyle, bu hesapların Kurum tarafından çalıştırılmadığı;

Söz konusu hesapların KBS/HYS alt modülünde yer almasını sağlamak üzere Kurum tarafından Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünden Genel Bütçeli Kamu İdareleri Hesap Planının revize edilmesi talep edildiği;

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından HYS'ye "372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı" hesapları ve Geçici Personelin iş sonu tazminatı adı altında yapılan ödemeler için karşılık hesapları eklendikten sonra, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği "İhtiyatlılık" kavramı gereği Kurum tarafından bu hesaplar çalıştırılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgumuzda tespit edilen husus teyit edilmiş olup, sistemden kaynaklanan hataların düzeltilmesi için girişimde bulunulduğu anlaşılmaktadır.

BULGU 3: İç Denetim Raporunun Düzenlenmemesi

TÜİK iç denetçilerince 2014 ve 2015 yılları için İç Denetim Raporunun düzenlenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 63 'üncü maddesinde İç Denetim anlatılmış, İç denetçinin görevleri başlıklı 64'üncü maddesinde; *“Kamu idarelerinin yıllık iç denetim programı üst yöneticinin önerileri de dikkate alınarak iç denetçiler tarafından hazırlanır ve üst yönetici tarafından onaylanır.*

...”

Dış denetim başlıklı 68'inci maddesinde;

“ ...

Dış denetim sırasında, kamu idarelerinin iç denetçileri tarafından düzenlenen raporlar, talep edilmesi halinde Sayıştay denetçilerinin bilgisine sunulur.

...”

düzenlemeleri yapılmıştır.

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği'nin “İç denetimin uygulanması” başlıklı 8'inci maddesinin 1'inci fıkrasında iç denetimin; uygunluk, performans, mali, bilgi teknolojisi ve sistem denetimlerini kapsadığı, aynı maddenin 2'nci fıkrasında ise bu denetimlerin bir veya bir kaçını kapsayacak şekilde iç denetimin yapılacağı düzenlemiştir.

Aynı Yönetmelik'in 39 ve 40'inci maddelerinde iç denetim planı ve programı hakkında detaylı açıklamalara yer verilmiş, “İç denetim programı” başlıklı 40'inci maddesinin birinci fıkrasında da;

“ En riskli alan ve konulara öncelik verilmek ve denetim maliyeti de dikkate alınmak suretiyle, yöneticiler ve gerektiğinde çalışanlarla görüşülerek iç denetim planıyla uyumlu bir iç denetim programı hazırlanır. Bir yıllık dönemi geçmemek üzere hazırlanacak iç denetim programlarında; denetlenecek alanlar ve konular, iç denetçilerin isimleri belirtilerek, zaman çizelgesine bağlanır. Hazırlanan iç denetim programı üst yönetici tarafından onaylanır.”

denilmiştir.

19.04.2013 ve 28623 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İç Denetim Genel Tebliği'nin 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında, "*İç denetim mevzuatına uygun şekilde hazırlanan üç yıllık iç denetim planı ve yıllık denetim programı, iç denetim birimi tarafından aralık ayı başında üst yöneticiye yazılı olarak sunulur ve üst yönetici tarafından aralık ayı sonuna kadar onaylanır. İç denetim plan ve programı, aralık ayı sonunda onaylanmaması halinde onaylanmış kabul edilir ve uygulamaya konulur.*" hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere iç denetim birimlerince yürütülecek denetimler için hazırlanacak plan ve programlarda üst yönetici onayı aranmış ancak, "... tarafından onaylanır." ifadeleriyle üst yönetime takdir yetkisi bırakılmamıştır. Bu hükümdeki amaç, üst yöneticinin yapılacak denetimlerin niteliği, süresi, kapsamı konusunda bilgi sahibi olmasının sağlanmasıdır. Kaldı ki, Kamu İç Denetim Genel Tebliği'nde de açıkça ifade edildiği üzere, iç denetim planının, üst yönetim tarafından Aralık ayı sonuna kadar onaylanmaması halinde plan ve program onaylanmış kabul edilerek uygulamaya konulacaktır. Yani iç denetim plan/programında üst yönetici onayı planın uygulanması açısından bir gereklilik olarak öngörülmemiştir. Aksi halde, üst yöneticinin plan /programı onay konusunda sahip olacağı "mutlak takdir" yetkisinin programın onaylanmaması şeklinde tezahürü halinde, 5018 sayılı Kanun'da öngörülen iç denetim birimlerinin faaliyetlerinden beklenen amacın gerçekleşmesini engelleyecektir.

TÜİK'de doğrudan kurum Başkanına bağlı olarak görev yapan İç Denetim Birimi için tahsis edilen beş iç denetçi kadrosundan üçü (3) doludur. İç denetçiler tarafından hazırlanan 2014 yılı İç Denetim Programı ile 2015 - 2017 İç Denetim Planı ve 2015 yılı Denetim Programı'nın görüşleri alınmak üzere üst yöneticiye sunulduğu ancak, plan / programların onaylanmadığı görülmüştür. 2014 yılı İç denetim birimi faaliyet raporuna göre bu dönemde; harcama yetkilisi el kitabı hazırlanması, merkez ve taşra birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarındaki eksiklerin giderilmesi, bölge müdürlüklerinin temsil ve tanıtım giderleri kullanımı konusunda danışmanlık yapıldığı görülmüştür. 2015 yılında ise, 2014 yılı Birim Faaliyet Raporları ve İdare Faaliyet Raporu, Özel Büro Müdürlüğü'nün mali yıl bütçesinin hazırlanması, Kamu İhale Kanunu'nun 3/f maddesine göre yapılacak alımların nasıl gerçekleştirileceği ile ilgili danışmanlık faaliyetleri yapılmıştır.

TÜİK'te üst yönetici tarafından, denetim program/planlarının onaylanmaması

nedeniyle 2014 ve 2015 yıllarında iç denetimin yapılmaması, hem 5018 sayılı KMYK Kanunu'nun hesap verilebilirlik düzenlemeleriyle uyuşmaması hem de İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te iç denetçiler için belirlenen görevlerin yerine getirilmemesi anlamına gelmektedir.

TÜİK, 26 Bölge Müdürlüğü ve 3.000'i geçen personeli ile geniş bir teşkilata sahiptir. TÜİK tarafından gerçekleştirilen işlerin çeşitliliği ve yoğunluğu dikkate alındığında iç denetim faaliyetlerinin 2014 ve 2015 yıllarında yürütülemediği olması, kurumun orta ve yüksek riskli alanları konusunda üst yönetimin yeterli bilgi sahibi olmasını engelleyeceği; kamu oyuna güvenilir bilgi sunulması açısından da zafiyet yaratabileceği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kurum'da İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı uyarınca 2014 ve 2015 yıllarında iş süreçlerini belirleme çalışmalarının devam ettiği; Kontrol Ortamı standartları oluşturulmadan güvence (denetim) faaliyeti yürütülmesinin verimli olmayacağı düşünüldüğünden danışmanlık faaliyetlerine öncelik verildiği;

Kurumda istatistik konusunda uzman iç denetçi bulunmadığı, dolayısıyla istatistik alanında herhangi bir denetim yapılmadığı;

Risk önceliği orta düzeyde olan idari ve mali konularda ise; 2012 ve 2013 yıllarında Merkez Teşkilatında Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı, Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü ve Matbaa Müdürlüğü ile Bursa, Kocaeli ve Konya Bölge Müdürlüklerinde iç denetim faaliyeti yürütüldüğü;

30.12.2015 tarihinde 2016 yılı İç Denetim Programı onaylandığı, 2016 yılı ilk çeyreğinde İç Denetçiler tarafından, merkez teşkilatı harcama birimleri ile İstanbul Bölge Müdürlüğü'nde idari ve mali konularda denetim faaliyeti ile Metaveri ve Standartlar Daire Başkanlığı'nda iş süreçleri alanında danışmanlık faaliyeti yürütüldüğü;

İç denetim birimi tarafından programların yürütülebilmesi için gereken asgari teknik zemin oluşturulduğu; sadece idari konularda değil, teknik konularda da iç denetimi sağlıklı olarak gerçekleştirecek Kurumsal yetkinlik sağlanması sebebiyle bundan sonra programların onaylanması da mümkün olacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, Kurum'un iş akışları ve risklerinin belirlenmemesi, yüksek riskli alanların iç denetçilerin uzman olmadığı alanları içermesi, yeni atanan iç denetçilerin daha önce görev yaptığı alanlarda denetim yapabilmesi için belli bir süreyi tamamlaması gerekliliği gibi hususlar nedeniyle denetim yerine program dışı danışmanlık faaliyetlerine ağırlık verildiği ifadesi, 2014 ve 2015 yıllarında iç denetim birimince denetim raporunun hazırlanmamasının gerekçesi olarak değerlendirmek mümkün görünmemektedir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 64'üncü maddesinde; *"Kamu idarelerinin yıllık iç denetim programı üst yöneticinin önerileri de dikkate alınarak iç denetçiler tarafından hazırlanır..."* denilerek kamu idarelerinde iç denetim programının üst yönetim bilgisi dahilinde hazırlanacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla, iç denetim programı hazırlanırken kamu idaresi cevabında yer alan hususların iç denetim birimi tarafından bilinmemesi beklenilemez.

Denetim birimince, 2015-2017 dönemine ait risk odaklı olarak hazırlanan İç Denetim Planı ve 2015 yılı Denetim Programının üst yönetim tarafından değerlendirilmeyip, uygulamaya konulamaması bulgumuzda da belirtildiği üzere, hem İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te iç denetçiler için belirlenen görevlerin yerine getirilmemesi hem de 5018 sayılı KMYK Kanununun hesap verilebilirlik düzenlemeleriyle uyuşmaması anlamına gelmektedir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

Kurum Kodu : 32.75		Adı : TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU		Yıl : 2015			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2015		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2015	
1 DÖNEN VARLIKLAR		6.649.979,48		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		1.637.297,58	
10 HAZİR DEĞERLER		1.437.244,23		32 FAALİYET BORÇLARI		849.480,17	
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)		-355.232,36		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		340.206,31	
104 PROJE ÖZEL HESABI		1.792.476,69		325 NAKİT TALEP VE TAHSİSLERİ HESABI		509.273,86	
12 FAALİYET ALACAKLARI		16.553,34		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		189.469,02	
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		16.553,34		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		95.305,85	
14 DİĞER ALACAKLAR		409.008,86		333 EMANETLER HESABI		94.163,17	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		409.008,86		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		598.348,39	
15 STOKLAR		906.891,42		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		598.348,39	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		906.891,42		5 ÖZ KAYNAKLAR		7.470.827,85	
16 ÖN ÖDEMELER		3.880.281,63		50 NET DEĞER		7.288.734,40	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		3.880.281,63		500 NET DEĞER HESABI		7.288.734,40	
2 DURAN VARLIKLAR		2.458.145,95		51 DEĞER HAREKETLERİ		385.480.106,41	
24 MALİ DURAN VARLIKLAR		787.123,30		519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI		385.480.106,41	
242 DÖNER SERMAYELİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER H		787.123,30		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		1.071,46	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		1.671.022,65		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		1.071,46	
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI		674.352,00		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-187.887.745,74	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		5.629.383,99		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-187.887.745,74	
254 TAŞITLAR HESABI		77.772,14		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		-197.411.338,68	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		27.292.607,00		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI		22.108,56	
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-32.003.092,48		591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)		-197.433.447,24	
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00					
260 HAKLAR HESABI		3.947.201,27					
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-3.947.201,27					
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		0,00					
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR		3.332.991,33					
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-3.332.991,33					
AKTİF TOPLAMI		9.108.125,43		PASİF TOPLAMI		9.108.125,43	
Bilanço Dipnotları :							
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		1.326.642,64					
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		1.326.642,64					
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI		62.698.236,89					
921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI		62.698.236,89					
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI		868.537,30					
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HES		868.537,30					

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 32.75

Adı : TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

Yılı : 2015

Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar			GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630			GİDERLER HESABI	226.430.241,61	600		GELİRLER HESABI	29.018.902,93	
630	01		Personel Giderleri	149.813.013,43	600	01	Vergi Gelirleri	22.810.433,30	
630	01	01	Memurlar	28.927.612,24	600	01	01	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	19.449.414,48
630	01	02	Sözleşmeli Personel	64.695.301,13	600	01	03	Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	1.887.099,55
630	01	03	İşçiler	991.541,02	600	01	05	Damga Vergisi	1.473.134,42
630	01	04	Geçici Personel	55.157.854,14	600	01	06	Harçlar	784,85
630	01	05	Diğer Personel	40.704,90	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	25.482,81	
630	02		Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	25.771.337,61	600	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.360,00
630	02	01	Memurlar	4.896.448,53	600	03	06	Kira Gelirleri	24.122,81
630	02	02	Sözleşmeli Personel	8.088.158,00	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	3.604.265,35	
630	02	03	İşçiler	265.809,50	600	04	01	Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	3.176.513,83
630	02	04	Geçici Personel	10.520.921,58	600	04	02	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan	25.554,42
630	03		Mal ve Hizmet Alım Giderleri	32.978.557,97	600	04	03	Diğer İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	283.041,90
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	2.175.935,48	600	04	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışla	70.103,61
630	03	03	Yolluklar	6.413.228,58	600	04	05	Proje Yardımları	49.051,59
630	03	04	Görev Giderleri	46.172,03	600	05	Diğer Gelirler	1.759.809,57	
630	03	05	Hizmet Alımları	24.003.497,39	600	05	01	Faiz Gelirleri	20.263,47
630	03	06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	31.581,46	600	05	03	Para Cezaları	76.411,05
630	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım	191.637,44	600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	1.663.135,05
630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	116.505,63	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	652.345,75	
630	05		Cari Transferler	648.119,67	600	11	01	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur	651.661,73
630	05	03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	647.055,14	600	11	08	Kur Değişikliği Dışındaki Değ. ve Mik. Değişiml. Kaynak. Gelir	140,00
630	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	385,87	600	11	99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	544,02
630	05	06	Yurtdışına Yapılan Transferler	678,66	600	25	Kamu İd Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan VEİEd Gel	166.566,15	
630	11		Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	596.989,52	600	25	01	Gen BütKap Kamu İd Bedelsiz Olarak Alınan VEİEd Gel	166.566,15
630	11	01	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur	596.989,52					
630	12		Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	4.748.335,34					
630	12	01	Vergi Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklanan	4.745.872,60					
630	12	05	Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid	2.462,74					
630	13		Amortisman Giderleri	8.929.617,27					
630	13	01	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	7.853.185,51					
							NET GELİR TOPLAMI :	29.018.902,93	

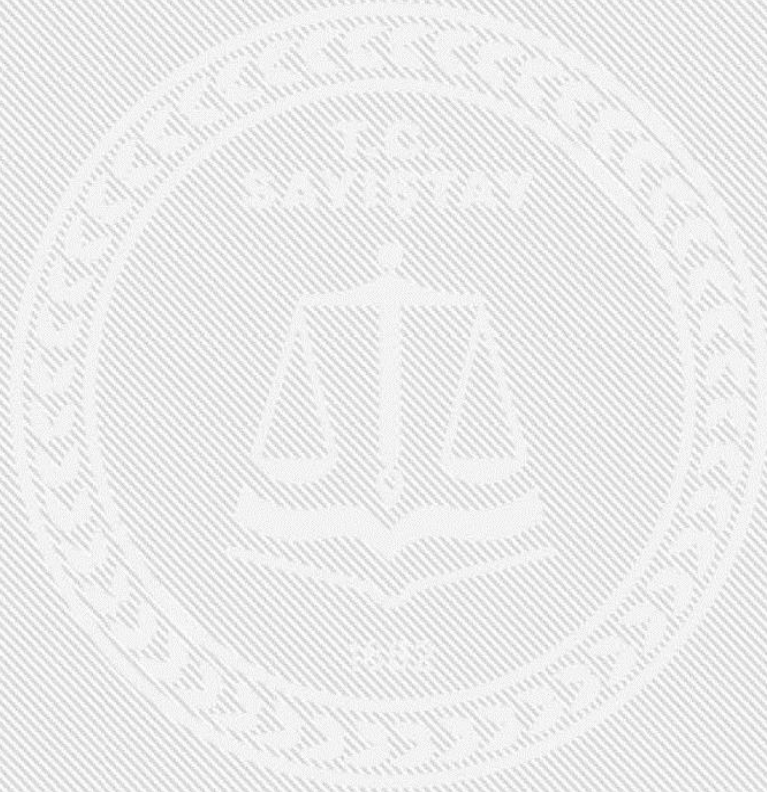
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	1.075.514,54
630	13	03	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	917,22
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.799.100,42
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	1.018.719,69
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	6.817,66
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	48.700,04
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	83.896,36
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	138.063,64
630	14	06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	23.028,13
630	14	07	Yiyecek	32.547,50
630	14	08	İçecek	22.438,27
630	14	10	Zirai Maddeler	300,60
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	165.996,64
630	14	13	Yedek Parçalar	248.846,83
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	961,96
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	8.783,07
630	20		Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	3.157,00
630	20	02	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	3.157,00
630	25		Kamu İd Bedelsiz Ol Devr Mali Olmayan Varlıklardan Kay Gid	392.751,49
630	25	01	Genel Bütçe Kap Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	371.235,42
630	25	02	Özel Bütçe Kap Kamu İd Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	0,00
630	25	04	Sosyal Güvenik Kurumlarına Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	19.709,87
630	25	05	Mahalli İdarelere Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	1.806,20
630	30		Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.730.228,35
630	30	06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.730.228,35
630	99		Diğer Giderler	19.033,54
630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	19.033,54

GİDERLER TOPLAMI : 226.430.241,61

GİDERLER TOPLAMI (A)	226.430.241,61	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
GELİRLER TOPLAMI (B)	29.018.902,93			
İNDİRİM ;İADE;İSKONTO TOPLAMI (C)	0,00	NET GELİR (D= B- C)	29.018.902,93	FAALİYET SONUCU D- A
				-197.411.338,68

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
2015 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	25
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	27
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	27
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	27
5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	29
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	32
7. EKLER.....	33

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

10 Kasım 2005 tarih ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun 55'inci maddesinde; TÜİK bünyesinde, yerli ve yabancı kurum, kuruluş ve kişilere, bu Kanunda öngörülen hizmetlere ait yayın, bilgi, belge satışı ile bilgi işlem, dizgi, baskı, teknik danışmanlık, eğitim, proje ve araştırma hizmetlerini yerine getirmek üzere Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü kurulması öngörülmüş; 14.10.2008 tarih ve 27024 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile 500.000,00 TL (beşyüzbin Türk Lirası) ödenmiş sermayeli Döner Sermaye İşletmesi kurulmuştur.

İşletme Müdürlüğü, 01.05.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre muhasebe işlemlerini yapmaktadır. Bu bağlamda ürettiği mali tablolar, adı geçen Yönetmelik'in 565 ve 573'üncü maddelerinde geçen defter, cetvel ve tablolardan oluşmaktadır.

İşletmenin bütçe uygulama sonuçları, işletme tarafından hazırlanan kesin hesap cetvellerinde gösterilmektedir. İşletme tarafından hazırlanan cetveller, bir yıllık uygulama sonuçlarını göstermektedir. Kesin hesap cetvellerinin onaylanması ise, bütçenin onaylanmasındaki usule göre yapılmaktadır.

Muhasebe kayıtları, Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan DMIS (Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe İşletim Sistemi) muhasebe programı ile yapılmaktadır. Tüm kayıtlar bu sistem üzerinden tutulmakta ve takip edilmektedir.

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü'nün 2015 yılı bütçesi gelir / gider tahmin ve gerçekleştirmeleri aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 1: 2015 Yılı Gelir Bütçesi Gerçekleşme Tablosu

Gelir Cinsi	2015 yılı Bütçe Tahmini (TL)	12 Aylık Gerçekleşme (TL)	12 Aylık Gerçekleşme (%)
Toplam Satış Gelirleri	575.000,00	673.376,51	117,11
-Yurtiçi Satışlar	545.000,00	543.318,61	99,69
-Yurtdışı Satışlar	30.000,00	130.057,90	433,53
Anket Proje Gelirleri	819.000,00	810.313,37	98,94
Faiz Gelirleri	526.000,00	545.882,29	103,78
Diğer Gelirler	56.000,00	90.615,61	161,81
Gelirler Toplamı	1.976.000,00	2.120.187,78	107,30

Tablo 2: 2015 Yılı Gider Bütçesi Gerçekleşme Tablosu

Giderler Cinsi	2015 Yılı Bütçe Tahmini (TL)	12 Aylık Gerçekleşme (TL)	12Aylık Gerçekleşme Oranı (%)
Yolluk Giderleri	500.000,00	311.191,11	62,24
Hizmet Alımı Giderleri	641.000,00	398.624,52	62,19
Mal ve Malzeme Alımı Giderleri	519.000,00	475.132,21	91,55
Yasal Yükümlülük Giderleri	316.000,00	354.015,19	112,03
Hazine Payı (%15)	296.000,00	331.852,85	112,11
SHÇEK Payı (%1)	20.000,00	22.162,34	110,81
Diğer Giderler	0,00	0,00	0,00
Giderler Toplamı	1.976.000,00	1.538.963,03	77,88

31.12.2015 tarihi itibariyle 2.120.187,78 TL gelir ve 1.538.963,03 TL gider gerçekleşmiştir. Brüt dönem karı 694.306,28 TL olup, bu tutardan vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları 202.001,15 TL düşüldüğünde dönem net karı 492.305,13 Türk Lirasıdır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Kasa sayım tutanağı
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Satışların maliyeti tablosu
- Sermaye hareketleri tablosu
- Nakit akım tablosu
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Envanter defteri
- İşletme bütçesi

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Maddi Olmayan Duran Varlıkların Doğrudan Giderleştirilmesi

14.10.2008 tarih ve 27024 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İstatistik Kurumu Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinin “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde; Yönetmelik’in amacının, Türkiye İstatistik Kurumu bünyesinde kurulmuş olan Döner Sermaye İşletmesi’nin faaliyet alanlarına, gelir kaynaklarına, malî ve idarî işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik’in 31’inci maddesinde ise Yönetmelik’te hüküm bulunmayan hallerde 1.5.2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “26 Maddi olmayan duran varlıklar” başlıklı 220’nci maddesinin 1’inci fıkrasında; maddi olmayan duran varlıkların, herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve işletmenin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ve belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar gibi varlıklar ile bunlar için hesaplanan birikmiş amortismanların kaydı için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik’in “Hesabın niteliği” başlıklı 222’inci maddesinin 1’inci fıkrasında aynen;

“ (1) Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.” denilmiş olup, 223’üncü maddesinde ise hesabın işleyişine yer verilmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi (DÖSİM) 2015 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi sırasında; Kurum tarafından satın alınan 213.200,00 TL tutarındaki fiziksel olmayan varlıkların (Antivirüs ve Antispam Lisans Satın Alınması, Zafiyet Yönetimi Normshield Lisans Yazılımı Satın Alınması, Exo Platformu Teknik Danışmanlık ve Lisans Yenileme Hizmeti) maddi olmayan duran varlıklar hesap grubunda yer alan 260 Haklar hesabında muhasebeleştirilmesi gerekirken doğrudan 770 Genel Giderler Hesabına kaydedilerek

giderleştirildiği görülmüştür.

Muhasebe kayıtlarının daha açık ve anlaşılabilir olması, yapılan harcamaların ilgili bulunduğu hesaba kaydı ile mümkün olduğundan, 260 Haklar hesabının yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinde belirtilen şekilde kullanılmaması kurumun mali tablolarının doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemekte olup yapılan hatalı muhasebe kayıtlarının düzeltilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Döner Sermaye İşletmesi tarafından bilgisayar yazılımı ve lisans alımlarının maddi olmayan duran varlıklar hesabında takip edilmesi gerekirken sehven 770 Genel Giderler Hesabında izlendiği ancak 2016 yılı ve sonrasında ilgili hesaplar kullanılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği belirtilmiş olup, işlemin yapılması kurumun 2015 yılı mali tablolarında 213.200,00 TL tutarda hataya neden olmuştur.

BULGU 2: Taahhüt Hesaplarının Kullanılmaması

1.5.2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “*Çerçeve hesap planı*” başlıklı dördüncü bölümünün 63’üncü maddesinde döner sermayeli işletmelerin kullanması gereken hesaplar belirlenmiştir. Aynı maddenin 9’uncu fıkrasında ihtiyaç duyulan hallerde yeni hesaplar açmaya, hesapların adlarını ve kodlarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Aynı Yönetmelik’in “*Yetki*” başlıklı 597’inci maddesinde;

“ Bu Yönetmeliğin uygulamasıyla ilgili olarak, yeni hesaplar açmaya, defter, belge ve cetvellerde değişiklik yapmaya, yenilerini ihdas etmeye, bütçenin hazırlanmasına ve kesin hesabın düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlemeye, harcamalarda sınırlama getirmeye, bu Yönetmeliğin uygulanması sırasında doğacak tereddütleri gidermeye ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Bakanlık yetkilidir.” denilerek yetkinin kapsamı belirlenmiştir.

Maliye Bakanlığı, Yönetmelik'in 597'nci maddesine istinaden 29.09.2010 tarih ve 27714 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Döner Sermayeli İşletmeler Genel Tebliği (Döner Sermayeli İşletmeler Detaylı Hesap Planı) ile yeni açılan ve yardımcı hesaba

dönüştürülen hesapları, döner sermayeli işletmeler hesaplarının konsolidasyonu için kullanılacak ortak yardımcı hesaplar ile işletmelerin detaylı hesap planlarının hazırlanmasında uyulacak esas ve usulleri belirlemiştir.

Tebliğin “*Yeni açılan nazım hesaplar*” başlıklı 5’inci maddesinin (b) bendinde; yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girilen taahhütler, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilenler ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için 980 Gider Taahhütleri Hesabı ve 981 Gider Taahhütleri Alacaklı Hesabı’nın kullanılacağı düzenlenmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi 2015 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi sırasında; Kurum tarafından 2015 yılında sözleşmeye bağlanan hizmet alımlarında taahhüt hesaplarının kullanılmadığı görülmüştür.

Döner Sermaye İşletmesinin varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarında izlenmeyen ve muhasebenin bilgi verme görevi yüklediği nazım hesaplar grubundaki bu hesaplar gelecekte doğabilecek hak ve yükümlülüklerin izlenmesi için gereklidir.

Kamu idaresi cevabında; Sözleşmeye bağlanan hizmet alımlarında 980 Gider Taahhütleri ve 981 Gider Taahhütleri Alacaklı Hesabının kullanılmadığı ancak bulgumuza istinaden; sözleşmeye bağlanan hizmet alımlarında bu hesapların çalıştırılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgumuza iştirak edildiği ve hatanın düzeltileceği belirtilmişse de söz konusu hata, kurumun 2015 yılı mali tablolarının doğruluğu ve tamlığını etkilemiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğünün 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve “Denetimin Dayanağı Amacı, Yöntemi ve Kapsamı” bölümünde açıklanan çerçevede ekte sunulan mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı Maddi Olmayan Duran Varlıklar (260 Haklar) ve Gider Taahhütleri (980 Gider Taahhütleri ve 981 Gider Taahhütleri Alacakları) hesap alanları hariç doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

İşletme Kodu : 32010601		DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ BİLANÇOSU		2015
İşletme Adı : Türkiye İstatistik Kurumu				
Aktif				Pasif
1 DÖNEN VARLIKLAR	7.316.862,77	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		133.280,18
10 HAZIR DEĞERLER	7.199.735,43	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		133.280,18
102 BANKALAR HESABI	7.199.735,43	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		40.676,98
12 TİCARİ ALACAKLAR	17.222,69	362 ÖDENECEK DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI		92.603,20
120 ALICILAR HESABI	17.155,69	370 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI HESABI		202.001,15
123 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	67,00	371 DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ		-202.001,15
15 STOKLAR	58.908,94	5 ÖZ KAYNAKLAR		7.329.487,29
151 YARI MAMULLER - ÜRETİM HESABI	20.676,50	50 ÖDENMİŞ SERMAYE		500.000,00
152 MAMULLER HESABI	4.272,93	500 SERMAYE HESABI		500.000,00
157 DİĞER STOKLAR HESABI	33.959,51	57 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI		6.337.182,16
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	40.995,71	570 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI HESABI		6.337.182,16
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	40.995,71	59 DÖNEM NET KARI/ZARARI		492.305,13
2 DURAN VARLIKLAR	145.904,70	590 DÖNEM NET KARI HESABI		492.305,13
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	40.435,20		Toplam :	7.462.767,47
254 TAŞITLAR HESABI	43.435,20			
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	47.791,87			
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-50.791,87			
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	105.469,50			
295 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HESABI	105.469,50			
	Toplam :	7.462.767,47		

NAKİT AKIM TABLOSU

	ÖNCEKİ DÖNEM	CARİ DÖNEM
A- DÖNEM BAŞI NAKİT MEVCUDU	5.926.267,40	6.709.983,59
B- DÖNEM İÇİ NAKİT GİRİŞLERİ	1.980.451,28	2.256.519,97
1- Satışlardan elde edilen nakit		
a) Net Satışlar	1.417.031,20	1.599.730,37
b) Ticari Alacaklardaki Azalışlar	0,00	0,00
c) Ticari Alacaklardaki Artışlar		
2- Diğer Faaliyetlerdeki Olağan Gelir ve Karlardan Dolayı Sağlanan Nakit	545.127,47	642.214,48
3- Olağandışı Gelir ve Karlardan Sağlanan Nakit	0,00	0,00
4- Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlardan Sağlanan Nakit (Alımlarla İlgili Olmayan)	0,00	0,00
5- Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlardan Sağlanan Nakit (Alımlarla İlgili Olmayan)		
6- Sermaye Artışlarından Sağlanan Nakit	0,00	0,00
7- Diğer Nakit Girişleri	18.292,61	14.575,12
C- DÖNEM İÇİ NAKİT ÇIKIŞLARI	1.196.735,09	1.766.768,13
1- Maliyetlerden Kaynaklanan Nakit Çıkışları		
a) Satışların Maliyeti	818,87	351,10
b) Stok Artışı	0,00	0,00
c) Ticari Borçlardaki (Alımlardan Kaynaklanan) Azalışlar	0,00	0,00
d) Ticari Borçlardaki (Alımlardan Kaynaklanan) Artışlar (-)	0,00	0,00
e) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Giderler (-)	0,00	0,00
f) Stoklardaki Azalışlar (-)	0,00	0,00
2- Faaliyet Giderlerine İlişkin Nakit Çıkışları Olağan Dışı Faaliyetlerle İlgili Kullanımlar		
a) Araştırma ve Geliştirme Giderleri		
b) Pazarlama,Satış ve Dağıtım Giderleri	0,00	0,00
c) Genel Yönetim Giderleri	968.185,86	1.497.336,06
d) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler (-)		
3- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlara İlişkin Nakit Çıkışları	0,00	0,00
a) Diğer Faaliyetlerle İlgili Olağan Olağan Gider ve Zararlar	0,00	0,00
b) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Diğer gider ve Zararlar (-)		
4- Finansman Giderlerinden Dolayı Nakit Çıkışlar		
5- Olağandışı Gider ve Zararlardan Dolayı Nakit Çıkışı		
a) Olağandışı Gider ve Zararlar	0,00	0,00
b) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Diğer gider ve Zararlar (-)		
6- Duran Varlık Yatırımlarına İlişkin Nakit Çıkışları	0,00	0,00
7- Kısa Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri (Alımlarla İlgili Olmayan)	0,00	0,00
8- Uzun Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri (Alımlarla İlgili Olmayan)		
9- Ödenen Vergi ve Benzerleri	227.730,36	268.794,54
10- Diğer Nakit Çıkışları	0,00	286,43
D- DÖNEM SONU NAKİT MEVCUDU (A+B-C)	6.709.983,59	7.199.735,43
E- NAKİT ARTIŞ VEYA AZALIŞI (B-C)	783.716,19	489.751,84

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

2015 YILI

PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	37
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	38
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	38
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	38
5. GENEL DEĞERLENDİRME	40
6. DENETİM BULGULARI.....	46

1. ÖZET

Bu rapor, Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay "*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*" olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

TÜİK'in hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2012-2016 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2015 Mali Yılı Performans Programı,
- 2015 Mali Yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Performans esaslı bütçeleme sistemi gereği TÜİK'in hazırladığı üç temel belge olan 2012-2016 Stratejik Planı, 2015 Mali Yılı Performans Programı ve 2015 Mali Yılı Faaliyet Raporu, raporlama gerekliliklerine uyum kriterleri (mevcudiyet, zamanlılık, sunum) açısından incelenmiş ve bu incelemenin sonucunda;

Faaliyet Raporunun ve Performans Programının mevcudiyet ve zamanlılık kriterlerini karşıladığı, ancak Performans Programının sunum kriterlerini kısmen karşıladığı görülmüştür.

Yukarıda sayılan dokümanlardan Performans Programı, performans bilgisinin içeriğine yönelik kriterlerden ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlanma açısından değerlendirilmiş; Faaliyet Raporu ise performans bilgisinin içeriğine yönelik kriterlerden tutarlılık, doğrulanabilirlik, geçerlilik/ikna edicilik açısından incelenmiş ve bu incelemelerin sonucunda, söz konusu belgelerin bulgularda belirtilen nedenlerle bu kriterlere kısmen uyduğu kanaatine varılmıştır.

İncelenen veri kayıt sistemi açısından; üretilen performans bilgisinin gerçekleşmeleri doğru ve tam olarak yansıttığı, göstergenin tanımına dayalı olarak gerçekleşmelerle ilgili olmayan hususları içermediği ve dahil edilmesi gereken herhangi bir hususu dışarıda

bırakmadığı görülmüş ve bu nedenle incelenen veri kayıt sisteminin, hedef ve gösterge açısından performansın ölçülmesi ve raporlanması amacına uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, Türkiye İstatistik Kurumunun yayımladığı 2012 - 2016 dönemine ait Stratejik Plan, 2015 yılı Performans Programı ve 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2015 yılı performans denetimi kapsamında TÜİK'in yayımladığı 2012-2016 dönemine ait Stratejik Plan, 2015 yılı Performans Programı ve 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

TÜİK'in 2012-2016 yılı Stratejik Planı 2014 yılı denetimlerinde değerlendirildiği için 2015 yılı denetimlerinde incelemeye alınmamıştır.

Denetim yukarıda sayılan üç belge üzerinden kamu idaresinin raporlama gerekliliklerine uyumunun değerlendirilmesi, bu belgelerde sunulan performans bilgisinin değerlendirilmesi ve performans bilgisinin üretilmesi için kullanılan veri kayıt sistemlerinin değerlendirilmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Bu değerlendirmeler için kullanılan kriterler aşağıdaki tabloda görülmektedir:

Tablo 1: Performans Denetimi Kriterleri

Denetim Kriteri	Tanım
Mevcudiyet	Denetlenen idarenin, yasal düzenlemelere göre ilgili dokümanları hazırlaması
Zamanlılık	Performans bilgisinin yasal süre içinde raporlanması
Sunum	Performans bilgisinin düzenleyici esaslara uygun şekilde raporlanması
İlgililik	Amaç, hedef, gösterge ve faaliyetler arasında mantıksal bağlantı olması
Ölçülebilirlik	Hedeflerin veya göstergelerin ölçülebilir olması
İyi Tanımlanma	Hedeflerin veya göstergelerin açık ve net bir tanımının olması
Tutarlılık	Hedeflerin(göstergeler dahil), denetlenen idarenin planlama ve raporlama dokümanlarında tutarlı olarak kullanılması
Doğrulanabilirlik	Raporlanan performans bilgisinin kaynağına kadar izlenebiliyor olması
Geçerlilik/İkna edicilik	Planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmanın denetlenen idare tarafından ele alınıyor olması ve sapmayı açıklayan nedenlerin inandırıcı ve ikna edici olması
Güvenilirlik	Veri kayıt sistemlerinin gerçekleştirmeleri tam ve doğru şekilde ölçerek faaliyet raporunda güvenilir veri sunuyor olması

PERFORMANS PROGRAMI

TÜİK 2015 Yılı Performans Programında 81 adet performans hedefi, bu hedeflere ulaşmak için de 135 adet performans göstergesi belirlenmiştir.

Performans Programı ile ilgili olarak Tablo1'deki kriterlerden mevcudiyet, zamanlılık,

sunum, ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlanma kriterleri açısından yapılan değerlendirmede:

Mevcudiyet:

5018 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi hükümleri çerçevesinde TÜİK 2015 Yılı Performans Programının mevcut olduğu tespit edilmiştir.

Zamanlılık

Performans Programı Hazırlama Rehberi'ne göre; Merkezi Yönetim kapsamındaki kamu idareleri hazırladıkları performans programlarını bütçe teklifleri ile birlikte, Maliye Bakanlığına ve Kalkınma Bakanlığına gönderirler ve Merkezi Yönetim Bütçe Kanunuyla belirlenen bütçe büyüklüklerine göre nihai hali verilen performans programları Ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanır.

TÜİK 2015 Yılı Performans Programının mevzuatta öngörülen sürede hazırlanıp kamuoyuna açıklandığı tespit edilmiştir.

Sunum

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik ve Performans Programı Hazırlama Rehberi, performans programlarının kapsam ve içeriğine ilişkin genel bir çerçeve sunar. Kamu idarelerinin bu Yönetmelik ve Rehber'de ortaya konan genel yapı, süreç ve temel ilkelere riayet etmesi beklenir.

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nin Ek kısmı, performans programının formatını belirlemektedir.

Performans Programının sunum kriteri açısından değerlendirilmesi sonucunda;

- Performans Hedefi Tablosu ile Faaliyet Maliyetleri Tablosunda "Açıklamalar" kısmına yer verilmediği,
- Döner sermaye kaynağının tamamının genel yönetim gideri olarak performans programında yer aldığı,
- Performans programının idare düzeyinde değil, harcama birimleri (daire başkanlıkları) düzeyinde hazırlandığı,

tespit edilmiştir.

İlgililik

- Performans Hedefinin İlgililiği

Performans Programı Hazırlama Rehberi'ne göre kamu idarelerinin performans hedefleri ya çıktılara ya da sonuçlara odaklı olmalıdır. İdarenin belirlediği 81 adet performans hedefinin 7 tanesinin çıktı/sonuç odaklı olmadığı tespit edilmiştir. Çıktı/sonuç odaklı olduğu tespit edilen 74 adet performans hedefinden 73 tanesinin stratejik hedefle ilgili olduğu tespit edilmiştir.

- Performans Göstergesinin İlgililiği

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde gösterge; kamu idarelerince performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçlar şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre yapılan değerlendirmede, 2015 Mali Yılı Performans Programında yer alan 135 performans göstergesinden; çıktı/sonuç odaklı ve stratejik hedeflerle ilgili olan performans hedeflerine ait 124 adet performans göstergesinin 120 tanesinin performans hedefiyle ilgili olduğu tespit edilmiştir.

Ölçülebilirlik

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde; performans hedeflerinin, performans göstergeleri ile ölçülebilir olması gerektiği ifade edilmiştir. İlgililik kriterine göre ilgili olmadığı tespit edilen göstergeler ölçülebilirlik kriterine göre değerlendirmeye tabi tutulmamıştır. Dolayısıyla ilgili olduğu tespit edilen 120 adet performans göstergesinin tamamının ölçülebilir olduğu tespit edilmiştir.

İyi Tanımlanma

Ölçülebilirlik kriterine göre yapılan değerlendirme sonucu ölçülebilir olmadığı tespit edilen göstergeler iyi tanımlanma kriterine göre değerlendirmeye tabi tutulmamıştır. Dolayısıyla ölçülebilir olduğu tespit edilen 120 adet performans göstergesinin 101 tanesinin iyi tanımlanma kriterini karşıladığı kanaatine varılmıştır.

FAALİYET RAPORU

TÜİK 2015 Yılı Faaliyet Raporu ile ilgili olarak Tablo1'deki kriterlerden mevcudiyet, zamanlılık, sunum, tutarlılık, doğrulanabilirlik, geçerlilik/ikna edicilik kriterleri açısından

yapılan değerlendirmede:

Mevcudiyet:

5018 sayılı Kanun'un 41'inci maddesi hükümleri çerçevesinde TÜİK 2015 Yılı Faaliyet Raporunun mevcut olduğu,

Zamanlılık

Faaliyet Raporunun mevzuatta öngörülen sürelerde hazırlandığı,

Sunum

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik, faaliyet raporlarında yer verilecek bilgilere yönelik ilkeleri ve bu raporların hazırlanmasında izlenecek süreçleri ortaya koymaktadır.

TÜİK Faaliyet Raporunun, yukarıdaki Yönetmelik hükümlerine göre sunum kriterlerini karşıladığı,

Tutarlılık

Stratejik plan ve performans programı değerlendirmesi sonucu ilgili ve ölçülebilir olduğu kanaatine varılan hedef, performans hedefi ve göstergeler tutarlılık kriteri açısından değerlendirilmiş ve Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'e göre Faaliyet Raporunun tutarlılık kriterini kısmen karşıladığı,

Doğrulanabilirlik

Stratejik plan ve performans programı değerlendirmesi sonucu ilgili ve ölçülebilir olduğu kanaatine varılan hedef, performans hedefi ve göstergeler tutarlılık kriteri açısından değerlendirilmiş ve Faaliyet Raporunun doğrulanabilirlik kriterini kısmen karşıladığı,

Geçerlilik/İkna Edicilik

Geçerlilik/İkna edicilik kriteri, planlanan ve gerçekleşen performans arasındaki veya hedefe ilişkin bütçedeki sapmanın nedenlerinin inandırıcı ve geçerli olup olmadığını değerlendirmek için kullanılır. Bütçe ve performans hedeflerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmalara ilişkin gerekçeler geçerlilik/ikna edicilik kriterine göre değerlendirilir.

TÜİK Faaliyet Raporunun geçerlilik/ikna edicilik kriterini kısmen karşıladığı tespit edilmiştir.

FAALİYET SONUÇLARININ ÖLÇÜLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Faaliyet sonuçlarının ölçülmesi kurumların performans bilgisini üreten veri kayıt sistemlerinin değerlendirilmesi yoluyla yapılmaktadır. Sistem denetimini içeren bu değerlendirmenin hedefi, kamu idarelerinin raporlanan verilerde önemli bir hata olması riskini azaltmak üzere yeterli kontrol sistemleri kullanıp kullanmadığını belirlemektir.

TÜİK performans bilgisi üreten veri kayıt sistemlerinin değerlendirilmesi sonucunda; kamuoyu ilgisinin yüksek olduğu ve bütçe tutarı olarak da anlamlı bir büyüklüğe sahip olduğu düşünülen aşağıdaki 9 adet performans hedefini etkileyen performans göstergelerinin izlendiği veri kayıt sisteminin önemli veri kayıt sistemi olarak seçilmesine karar verilmiştir:

Performans Hedefi(2)	2015 yılında, Arz ve Kullanım Tabloları, Dış Alem Hesapları ve Bölgesel Gayri Safi Katma Değer tahminlerinin, cari fiyatlarla İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) 2 düzeyinde hesaplanması, EDP Mali Bildirim Tablolarının hazırlanması ve veri kalitesinin, içsel tutarlılığın artırılmasına devam edilecektir.				
Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2013	2014	2015	
2	Yayımlanan istatistik sayısı	Sayı	2	1	2

Performans Hedefi(4)	2015 yılında, İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) 2 düzeyinde, Bölgesel İstihdam ve Bölgesel İşgücü Ödemeleri serisinin hesaplanması, Kurumsal Sektörlere göre Mali Olmayan Hesap Setlerinin oluşturulması konusunda çalışmalara devam edilecektir.				
Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2013	2014	2015	
2	Ulusal düzeyde yeni üretilen istatistik sayısı	Sayı	3	1	3

Performans Hedefi(5)	2015 yılında, üretim yöntemi ile GSYH tahminleri yeni bazlı seriye göre oluşturulacak ve GSYH tahminlerinde FISIM'ın iktisadi faaliyetlere göre dağılımı yapılacaktır				
Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2013	2014	2015	
2	Ulusal düzeyde yeni üretilen istatistik sayısı	Sayı	4	4	4

Performans Hedefi(9)	Ulusal ve uluslararası kullanıcı ihtiyaçlarını karşılayacak Ekonomik Güven Endekslerinin hesaplanması				
Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2013	2014	2015	
2	Ulusal düzeyde yeni üretilen istatistik sayısı	Sayı	0	0	1

Performans Hedefi(18)	2015 yılında çevresel vergilerle ilgili istatistikler üretilecektir				
Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2013	2014	2015	
1	Ulusal düzeyde yeni üretilen istatistik sayısı	Sayı	2	2	2

Performans Hedefi(19)	2015 yılında enerji alanında kısa dönemli katı yakıt istatistikleri alanında ulusal ve uluslararası kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verecek çeşitlilikte yeni istatistiklerin üretilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.				
Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2013	2014	2015	
1	Ulusal düzeyde yeni üretilen istatistik sayısı	Sayı	1	1	1

Performans Hedefi(23)	2015 yılında Perakende Satışlar Endeksinin yayınlanmasına ilişkin çalışmalara devam edilecektir.				
Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2013	2014	2015	
1	Ulusal düzeyde yeni üretilen istatistik sayısı	Sayı	1	1	1

Performans Hedefi(32)	2015 yılında, Hayati istatistikler kapsamında ihtiyaç duyulan intihara teşebbüs istatistiklerinin üretilmesi için çalışmalara devam edilecektir.				
Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2013	2014	2015	
1	Ulusal düzeyde yeni üretilen istatistik sayısı	Sayı	0	0	2

Performans Hedefi(40)	2015 yılında Bilim ve Teknolojide İnsan Kaynakları istatistikleri ile (Ar-Ge) Faaliyetleri için ayrılan ödeneklere yönelik istatistiklerin, Yurt Dışında Sahip Olunan Şirket, Ortaklık ve Şubeler Araştırması (OFATS) ile Uluslararası hizmet ticareti konularında kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verecek yeni istatistiklerin üretilmesi çalışmaları devam edecektir.				
Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2013	2014	2015	
1	Ulusal düzeyde yeni üretilen istatistik sayısı	Sayı	0	0	1

Kamu idaresinin 2015 Yılı Performans Programında yer alan 9 adet performans hedefini ve bu hedeflere ait gerçekleşmeyi ölçen ve bunlara ilişkin performans bilgisi üreten veri kayıt sisteminin; üretilen performans bilgisinin gerçekleştirmeleri doğru ve tam olarak yansıttığı, göstergenin tanımına dayalı olarak gerçekleştirmelerle ilgili olmayan hususları içermediği ve dahil edilmesi gereken herhangi bir hususu dışarıda bırakmadığı görülmüş ve bu nedenle incelenen veri kayıt sisteminin, hedef ve gösterge açısından performansın ölçülmesi ve raporlanması amacına uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: Performans Hedefi Tablosu ve Faaliyet Maliyetleri Tablosunda Açıklamalar Kısımına Yer Verilmemesi

TÜİK 2015 yılı Performans Programı, “Performans Programı Hazırlama Rehberi” eki 1’de belirlenen şekle uygun olarak hazırlanmış ancak, “Performans Hedefi Tablosu” ve “Faaliyet Maliyetleri Tablosu”nda “*Açıklamalar*” kısmına yer verilmemiştir.

Performans Programı Hazırlama Rehberi’ne göre, performans hedefi tablosundaki açıklama kısmında söz konusu hedeflerin belirlenme amaçlarına ve performans hedefinin gerekçesine kısaca değinileceği; faaliyet maliyetleri tablosunun açıklama kısmında ise ilgili faaliyetin kapsamı, gerekçesi ve önemine ilişkin bilgiler ile faaliyet maliyetinin hesaplamasına ilişkin hususlara yer verileceği belirtilmiştir. TÜİK 2015 yılı Performans Programında bu iki tablodaki açıklama kısmın hiç yer almadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; 2015 yılı Performans Programı'nda yer alan performans hedeflerinin, harcama birimlerinin çalışma konularına bağlı olarak oluşturulduğu, faaliyetlerin de doğrudan bu hedeflere yönelik belirlendiği ve yeterince ayrıntılı olduğu düşüncesi ile ayrıca açıklama bölümünde bir değerlendirme yapılmadığı, 2016 yılı Performans Programında "Açıklama" kısmına yer verilmiş olduğu, TÜİK'in 2017-2021 dönemini kapsayan Stratejik Planlama çalışmaları devam etmekte olduğu, plana bağlı olarak hazırlanacak Performans Programlarında yer alan performans hedeflerinde gerekli açıklamalara yer verileceği belirtilmiştir.

Performans Programı Hazırlama Rehberi’nde açıklama bölümlerinin doldurulması idarenin inisiyatifine bırakılmamış, hedeflerle ilgili gerekçelerin kısaca açıklanması gerekliliği vurgulanmıştır.

2015 Yılı Performans Programında yer alan hedeflerin idare tarafından ayrıntılı olarak belirlenmiş olması, Performans Hedefi Tablosu” ve “Faaliyet Maliyetleri Tablosu” nda “Açıklamalar” kısmına yer verilmemesi sonucunu doğurmamalıdır.

Sonuç olarak konu, Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği belirtilmiş olup, konu 2016 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 2: Performans Programında, İdarenin Kaynak İhtiyacı Tablosunda, Döner Sermaye Kaynağının Tamamının Genel Yönetim Gideri Olarak Yer Alması

Kamu idareleri kendilerinden beklenen hizmetleri sunabilmek üzere faaliyet ve projeler yürütürler. Bunun için de çeşitli kamu kaynakları kullanırlar. Nitekim TÜİK, bu faaliyetlerine ilişkin olarak; genel bütçe kaynaklarının yanı sıra, AB fonları ile döner sermaye kaynağını da kullanmaktadır.

Performans Programı Hazırlama Rehberi’ne göre; performans hedefinin kaynak ihtiyacı, performans hedefine ulaşmak amacıyla gerçekleştirilecek faaliyet maliyetlerinin toplamından oluşur. TÜİK’in performans programında yer alan faaliyetlerinden genel bütçe kaynağının yanı sıra döner sermaye bütçesinden kaynak kullanımının söz konusu olması halinde bu bütçe dışı kaynağın (DSS bütçesi) Rehber’e göre faaliyet maliyetlerine dahil edilmesi gerekir.

Bu çerçevede, TÜİK’in 2015 Mali Yılı Performans Programı eki “Faaliyet Maliyetleri Tablosu”nda; bütçe dışı kaynaklar bölümünde AB fonları faaliyetlerle ilişkilendirilerek maliyet olarak kaynak tablosunda yer alırken, döner sermaye kaynağı hiçbir faaliyet ile ilişkilendirilmeyip genel yönetim gideri olarak gösterilmiştir.

Performans Programı Hazırlama Rehberi’nde genel yönetim gideri: *“Faaliyetler ile doğrudan ilişkilendirilemeyen ve faaliyet maliyetlerine dahil edilemeyen giderlerdir.”* olarak tanımlanmıştır. Rehber’de, idarenin kurumsal ve yönetsel ihtiyaçlarının karşılanması için yapılması gereken giderlerin diğer bir ifade ile, birden fazla faaliyete ya da faaliyetle birlikte kurumsal ihtiyaçlara hizmet eden ancak, faaliyet maliyetine dahil edilemeyen giderlerin, genel yönetim giderleri içerisinde yer alacağı belirtilmiştir. (Hizmet binalarının temizlik ve aydınlatma giderleri gibi giderler bu kapsamda değerlendirilebilir.)

TÜİK DSS bütçesinden 2014 ve 2015 yıllarında; TÜİK 2015 yılı performans

programında yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gider yapıldığı görülmüştür. TÜİK'in faaliyetlerinin temelinde yer alan "veri derleme" işinin gerçekleşmesinde görev alanların harcırahlarının DSS bütçesinden karşılandığı düşünüldüğünde bu kaynağın söz konusu faaliyetin maliyetleri içerisinde yer almaması düşünülemez. Dolayısıyla bu kaynağın, performans programında, sadece genel yönetim gideri olarak gösterilmeyip ayrıca ilişkili olduğu faaliyetlerde maliyet olarak yer alması gerekir.

Performans programında kamu idaresinin kullandığı kaynaklara yer verilmesinin nedeni, hesap verilebilirliğin sağlanmasına yönelik maliyet bilgilerini üretmek ve kamu hizmetlerinin birim maliyetlerini ortaya koymaktır. Bu kaynaklara ilgili dokümanda doğru olarak yer almaması performans esaslı bütçeleme sisteminden beklenen amacın gerçekleşmesini güçleştirecektir.

Kamu idaresi cevabında; Performans Programında yer verilen faaliyetlerin; "Faaliyet ve Ürün Sınıflaması" olarak ikili düzeydeki faaliyetler bazında hazırlanmakta olduğu, "İstatistik Üretim Faaliyeti"nin ikili faaliyetleri; "Hazırlık çalışmaları, Veri derleme faaliyetleri, Veri kontrolü ve işlenmesi, İstatistiklerin üretilmesi, tahmin çalışmaları ve sonuçların alınması, Diğer istatistik üretim ve sonuç alım" faaliyetleri olduğu;

DÖSİ projelerinde yer alan anketörlerin ikili düzeydeki faaliyetlerin birden fazlasında yer alması ve bu faaliyetlerin sadece bir Harcama Birimi ile ilişkili olmaması nedeniyle Performans Programı Hazırlama rehberindeki; *"...Diğer bir ifade ile, birden fazla faaliyete ya da faaliyetle birlikte kurumsal ihtiyaçlara hizmet eden ancak, faaliyet maliyetine dahil edilemeyen giderler, genel yönetim giderleri içerisinde yer alacaktır. Hizmet binalarının temizlik ve aydınlatma giderleri gibi giderler bu kapsamda değerlendirilebilir. Ancak, bir bina tek bir faaliyet için kullanılıyor ise, bu binaya ilişkin bu tip giderler, faaliyet maliyeti içerisinde dahil edilmelidir."* açıklamasına istinaden genel yönetim giderleri içerisinde yer verildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Performans Programı Hazırlama Rehberi'ne göre Döner Sermaye; İlgili faaliyet maliyetinin idare döner sermaye bütçesinden karşılanacak tutarlarını ifade etmektedir. Yine aynı Rehber'e göre harcama birimleri sorumlu oldukları faaliyetlerin maliyetlerini tespit ederler. Bu faaliyetlerin maliyetleri ile faaliyetlerle doğrudan ilişkilendirilemeyen genel yönetim giderlerini ve diğer idarelere transfer edilecek kaynaklarını mali hizmetler birimine bildirirler. Mali hizmetler birimi üst yönetici tarafından duyurulan performans hedef ve

göstergeleri ile faaliyetler ve harcama birimlerince sağlanan maliyet bilgilerini konsolide ederek performans programını hazırlar.

DÖSİ projelerinde yer alan anketörlerin ikili düzeydeki faaliyetlerinin (Hazırlık çalışmaları, Veri derleme faaliyetleri, Veri kontrolü ve işlenmesi, İstatistiklerin üretilmesi, tahmin çalışmaları ve sonuçların alınması, diğer istatistik üretim ve sonuç alım) sadece bir Harcama Birimi ile ilişkili olmaması, Döner Sermaye İşletmesi bütçesinden yapılan faaliyet giderlerinin faaliyet maliyetlerine dahil edilememesine engel teşkil etmemektedir. Çünkü Kurum mali hizmetler biriminin harcama birimlerince sağlanan maliyet bilgilerini konsolide ederek kamu idaresinin kullandığı toplam Döner Sermaye İşletmesi kaynaklarına ulaşması gerekmektedir. Bu da ancak Harcama birimleri ile mali hizmetler biriminin koordineli çalışması ile mümkün olacaktır.

Kaldı ki TÜİK Döner Sermaye İşletmesi 2015 yılı bütçe gerçekleştirmelerine baktığımızda; yapılan harcamaların yaklaşık 300.000,00TL nin geçici görev yolluklarını oluşturduğu, bunun haricinde yaklaşık 400.000,00TL nin ise TÜİK in farklı harcama birimlerini ilgilendiren ve Döner Sermaye İşletmesi kaynaklarının kullanılarak temin edilen mal ve hizmet alımlarını oluşturduğu görülmüştür. Bu durum göz önüne alındığında en azından mal ve hizmet alımlarından yapılan harcamaların faaliyet maliyetlerine dahil edilmesi mümkündür.

Performans programında kamu idaresinin kullandığı kaynaklara yer verilmesinin nedeni, hesap verilebilirliğin sağlanmasına yönelik maliyet bilgilerini üretmek ve kamu hizmetlerinin birim maliyetlerini ortaya koymaktır. Bu kaynaklara ilgili dokümanda doğru olarak yer almaması performans esaslı bütçeleme sisteminden beklenen amacın gerçekleşmesini güçleştirmekte olup konu 2016 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 3: Performans Programının Harcama Birimleri (Daire Başkanlıkları) Düzeyinde Hazırlanması

Performans programlarının hazırlanmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programı Hakkında Yönetmelik'in 3'üncü maddesinin (1) bendinde; performans programı "*Bir kamu idaresinin program dönemine ilişkin öncelikli stratejik amaç ve hedeflerini, performans hedeflerini, bu hedeflere ulaşmak için yürütecekleri faaliyetleri ile bunların kaynak ihtiyacını ve performans göstergelerini içeren program*"

olarak tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 5'inci maddesinde ise, birim performans programının harcama birimlerinin performans hedef ve göstergelerini, performans hedeflerine ulaşmak için yürütecekleri faaliyet – projeler ile bunların kaynak ihtiyacını içeren programlar olduğu ifade edilmiştir.

Yönetmelik hükümlerinden anlaşılacağı üzere performans programları idare düzeyinde hazırlanmalıdır. Performans programı hazırlanma sürecinde idareler stratejik planda yer alan amaç ve hedeflerden hangilerine ne ölçüde öncelik vereceklerini (kalkınma planı, hükümet programı, orta vadeli program ve orta vadeli mali plan ile bütçe içi ve dışı kaynaklarını göz önünde bulundurarak) belirler. İdare düzeyinde belirlenen bu hedefler bir veya birden fazla harcama birimini ilgilendirebileceği gibi harcama birimlerinden performans hedefiyle ilişkilendirilmeyen de olabilir. Yani performans programında asıl olan idare düzeyinde hedeflerin belirlenmesidir.

TÜİK 2015 yılı Performans Programı yukarıdaki düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde incelendiğinde; performans programındaki hedeflere harcama birimi düzeyinde yer verildiği, idare performans programı haline getirilemediği görülmüştür. Bu durum; performans gösterge sayısının artmasına neden olduğu gibi, aynı performans göstergesinin farklı birimler ve farklı hedefler altında tekrarlanmasına da (Tablo 1'de görüleceği üzere) yol açarak, performans programının stratejik planla karşılaştırılmasını güçleştirmiştir.

Tablo 1: Örnek Seçilen Göstergelerin Tekrarlanma Sıklığı

Örnek seçilen göstergeler	Tekrar sayısı
Yayımlama takvimine uygun yayımlanma oranı (dakiklik)	12
EDAMIS yoluyla Eurostat'a gönderilen istatistiklerin oranı	11
Ulusal düzeyde yeni üretilen istatistik sayısı	8
İdari kayıtların kullanım oranı	5
İş istatistiklerinin ortalama birim cevaplama oranları	4
Uluslararası standartlarda tanımlanan zamanlılık kriterine uygun olarak üretilen istatistik sayısı	4
İstatistiksel Yönetim Bilgi Sistemi (SMIS) kapsamında Eurostat tarafından değerlendirilen istatistiksel konu ve modüllerin uyum oranı	3
Metaverisi tamamlanan istatistik sayısı	3

Planlama sürecinde hazırlanan stratejik planlar ile performans programları ve faaliyet

raporları mali saydamlık ve hesap verebilirliği sağlamak; kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlamak üzere geliştirilmiş dokümanlardır. Bu hedefin gerçekleştirilmesi, hazırlanan dokümanların birbiriyle uyumlu olması ile mümkündür.

Kamu idaresi cevabında; TÜİK 2012 - 2016 Dönemi Stratejik Planı'nda yer alan hedefler Kurumsal olarak belirlendiği, Ancak, Plan'da yer alan hedeflerin gerçekleşmesi birden çok harcama birimini doğrudan ilgilendirdiği için, aynı hedefe ilişkin birden çok performans hedefi ve göstergelerin oluşturulmasının söz konusu olduğu, 2016 yılı performans programının idare bazında tasarlanarak hazırlandığı ve 2017-2021 Dönemi Stratejik Plan'ına bağlı hazırlanacak olan Performans Programlarında, performans hedefi, faaliyet ve göstergelerin "İdare" düzeyinde oluşturulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programı Hakkında Yönetmelik, 3'üncü maddesi ile idare düzeyinde; 5'inci maddesi ile de idare performans programına esas olmak üzere harcama birimi düzeyinde birim performans programı hazırlanmasını öngörmektedir.

Birim performans programları, idarenin birim düzeyinde karşılaştırma yapmasına imkân sağlarken, idare performans programı, hesap verme sorumluluğunun gereği olarak kamuoyunun kurumu değerlendirmesine imkân veren bir dokümandır. Dolayısıyla kurum faaliyetleri hakkında değerlendirme yapacakların kullanımına sunulacak performans programının, stratejik planla karşılaştırma yapılmasına imkân verecek şekilde, yani idare düzeyinde hazırlanması gerekir.

İdare tarafından verilen cevapta bulgumuza iştirak edildiği belirtilmiş olup, konu 2016 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 4: Performans Hedeflerinden Bazılarının Çıktı-Sonuç Odaklı Olmaması

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'te ve Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde performans hedeflerinin, çıktı-sonuç odaklı olması gerektiği ifade edilmiştir. Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde çıktı; idare tarafından üretilen nihai ürün veya hizmetler, sonuç; idarenin sunduğu ürün ve hizmetlerin, bireyler ve toplum üzerinde meydana getirdiği etkiler olarak tanımlanmıştır.

TÜİK 2015 Mali Yılı Performans Programı incelendiğinde; 7 adet performans

hedefinin çıktı-sonuç odaklı olmayıp, doğrudan doğruya idarenin bir faaliyeti olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla 81 adet performans hedefinden 7 tanesi çıktı-sonuç odaklı olma kriterini karşılamamaktadır.

Tablo 2: Çıktı-Sonuç Odaklı Olma Kriterini Karşılamayan Performans Hedefleri

Performans Hedefi(21)	2015 yılında Sanayi İşgücü Girdi Endeksi, Sanayi Üretim, Sanayi Ciro ve İşgücü Maliyeti Endekslerinin üretilmesine devam edilecektir.
Performans Hedefi(23)	2015 yılında Perakende Satışlar Endeksinin yayınlanmasına ilişkin çalışmalara devam edilecektir.
Performans Hedefi(25)	2015 yılında, eğitim, suç , adalet ve seçim, kültür ve spor istatistikleri kapsamında mevcut istatistiklerin üretilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.
Performans Hedefi(26)	2015 yılında, turizm istatistiklerinin üretilmesine devam edilecektir.
Performans Hedefi(36)	2015 yılında cevaplayıcı yükü azaltmış olan hanehalkı bütçe anketlerinin alan uygulamasına devam edilecektir
Performans Hedefi(74)	2015 yılında, ulusal ve uluslar arası hukuki gelişmeler takip edilerek, hukuki çalışmalar, mevzuat, dava takibi vb. çalışmalar yürütülecektir.
Performans Hedefi(76)	2015 yılında, insan kaynakları faaliyetleri mevzuatlara ve Kurum plan, programlarına uygun olarak gerçekleştirilecektir.

Kamu idaresi cevabında; 7 adet performans hedefinin, faaliyet algısı oluşturacak şekilde yazılmış olduğu, 2017-2021 Dönemi Stratejik Plan'ından itibaren bundan sonraki performans programlarında bu tip ifadelerin olmamasına dikkat edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği belirtilmiş olup, konu 2016 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 5: Performans Hedeflerinden Bazılarının Stratejik Hedefle İlgili Olmaması

Kamu İdarelerinde Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'te ve Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde performans hedefi, kamu idarelerinin stratejik planlarında yer alan amaç ve hedeflerine ulaşmaları için belirledikleri hedefler olarak tanımlanmıştır.

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde, performans hedeflerinin idarelerin stratejik planlarında yer alan stratejik hedeflerle ilişkili olması gerektiği belirtilmiştir.

TÜİK 2015 Mali Yılı Performans Programı incelendiğinde; 1 adet performans hedefinin stratejik hedefle ilgili olmadığı ve dolayısıyla ilgililik kriterini karşılamadığı tespit edilmiştir.

Tablo 3: İlgililik Kriterini Karşılamayan Performans Hedefi

Hedef	Hedef 2.4: Fiziki çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve mali kaynakların verimli kullanımı
Performans Hedefi(73)	2015 yılında, bütçe, kesin hesap, raporlama, mal yönetim dönemi işlemleri vb. mali hizmetlerin etkin bir şekilde yerine getirilmesi sağlanacaktır.

Kamu idaresi cevabında; Performans Hedefi 73'te, Kurumda yürütülen bütçe, mali yönetim dönemi işlemleri vb. işlemlerin etkin bir şekilde yürütülerek mali kaynakların verimli kullanımının sağlanmasının öngörüldüğü, Bu nedenle, stratejik hedefteki mali kaynakların verimli kullanılması bölümü ile doğrudan ilgili olduğu, Ayrıca, Performans Hedefi 77 ile de stratejik hedefteki "Fiziki çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik" hedefin öngörüldüğü belirtilmiştir.

Sonuç olarak İlgililikten kastedilen amaçlar ve hedefler arasında mantıksal bir bağlantı olmasıdır. Yani, hedefler stratejik planda yer alan amaçları gerçekleştirmeye, performans hedefleri de hedefleri gerçekleştirmeye yönelik olarak belirlenmiş olmalıdır.

Bulgumuza konu olan Hedef 2.4'te fiziki çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve mali kaynakların verimli kullanımı hedeflenmişken, bu hedefi gerçekleştirmeye yönelik olarak öngörülen performans hedefi (P.H. 73) mali hizmetlerin etkin bir şekilde yerine getirilmesi olarak belirlenmiş olup, hedefle performans hedefi arasında mantıksal bir bağlantı yoktur. Zira hedef, "*mali kaynakların verimli kullanımı*"ni öngörürken; performans hedefi, "*mali hizmetlerin etkin bir şekilde yerine getirilmesi*"ni öngörmektedir.

Kamu idaresi tarafından verilen cevabın bulgumuzu karşılamadığı düşünülmekte olup, kurumun 2016 Yılı Performans Programındaki performans hedeflerinin ilgililik kriterini karşılayıp karşılamadığı gelecek denetim döneminde izlenecektir.

BULGU 6: Performans Göstergelerinden Bazılarının Performans Hedefiyle İlgili Olmaması

Kamu İdarelerinde Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'te ve Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde performans göstergesi, kamu idarelerinde

performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan araçlar olarak tanımlanmıştır.

Bu tanımdan, performans göstergesinin performans hedefiyle ilgili olması gerektiği anlaşılmaktadır.

TÜİK 2015 Mali Yılı Performans Programı incelendiğinde; 4 adet performans göstergesinin performans hedefiyle ilgisi kurulamamış ve söz konusu 4 göstergenin ilgililik kriterini karşılamadığı sonucuna varılmıştır.

Tablo 4: İlgililik Kriterini Karşılamayan Performans Göstergeleri

Performans Hedefi (35)	2015 yılında, Gelir dağılımı, yaşam koşulları, yoksulluk ve sosyal dışlanma göstergelerinin tahmin boyutunun İBBS-2.düzey olarak geliştirilerek üretilmesi, Eurostat tarafından geliştirilen modüler anketlerin her yıl çalışmaya ilavesiyle farklı konularda sosyal dışlanma göstergelerinin üretilmesi.
Performans Göstergeleri	
1	Yayımlanan veri/bilgideki hata sayısı
2	Yayımlama takvimine uygun yayımlanma oranı (dakiklik)
Performans Hedefi (77)	2015 yılında destek hizmetlerine ilişkin faaliyetlere devam edilerek kaynakların etkin ve verimli kullanımı sağlanacaktır.
Performans Göstergeleri	
1	Personelin fiziki çalışma alanlarının iyileştirilme oranı
2	Bütçenin kullanım oranı

Kamu idaresi cevabında; Bundan sonra hazırlanacak Performans Programlarında hedeflerle doğrudan ilgili ve temsil yeteneği daha yüksek olan göstergelerin seçilmesi için gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği belirtilmiş olup, konu 2016 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 7: Performans Göstergelerinden Bazılarının İyi Tanımlanma Kriterini Karşılamaması

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'e göre; performans programlarında yer alan hedef ve göstergelerin sade ve anlaşılır olması esastır.

"İyi tanımlanma" kriteri, net ve anlaşılabilir performans hedef ve göstergeleri hazırlama gerekliliği ile ilgilidir. Yani idareler, neyi başarmak istediklerini açıkça tanımlamalıdır. Göstergelerin iyi tanımlanmamış olması, kamu idarelerinin hedeflere yönelik başarıyı yanlış raporlaması riskini doğurur. Bu riskin ortadan kaldırılabilmesi için kamu idarelerinin performans hedef ve göstergelerini açık ve anlaşılır şekilde belirlemeleri esastır.

İyi tanımlanma, iki özellekle ilgilidir:

Tanımın içeriği: Gösterge yalnızca tek bir şekilde mi açıklanabiliyor?

Tanımın durumu: Tanım, kamu idaresinin diğer bir dokümanında yazılı hale getirilerek resmileştirilmiş mi?

Yukarıdaki açıklamalar ışığında TÜİK 2015 Mali Yılı Performans Programında yer alan performans göstergelerinden ölçülebilirlik kriterini karşılayan - ölçülebilir olmadığı tespit edilen performans hedefleri ve göstergeler iyi tanımlanma kriterine göre değerlendirmeye tabi tutulmamıştır- 120 adet göstergenin 101 tanesinin iyi tanımlanmış dolayısıyla 19 adedinin iyi tanımlanmamış olduğu kanaatine varılmıştır.

Örnek 1:

Performans Hedefi(70)	2015 yılında, Stratejik Yönetim yaklaşımının unsurlarının (Stratejik Plan, Perf. Yönetimi vb) hazırlanması ve uygulanması sürecine yönelik çalışmalar yürütülecek, Kurumsal performansın değerlendirilmesi amacıyla, merkez ve bölge performans değerlendirmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1 Stratejik planın gerçekleşme oranı	Oran	40	60	80

Yukarıdaki performans göstergesinin ölçümüne ilişkin konulan oran ifadesinin doğru şekilde karşılığını bulabilmesi için Stratejik Planın sayısallaştırılmış olması gerekirdi. Hâlbuki stratejik plan göstergelerinin önemli bir kısmı için ölçmeye imkân verecek sayı, oran, maliyet vb. bir belirleme yapılmamıştır. Dolayısıyla Performans Programındaki yıllık gerçekleştirmelerin stratejik plana uyumu ancak mesleki tecrübeyle subjektif olarak belirlenebilecek ve bu durum hedeflere yönelik başarının yanlış raporlanması riskini ortaya çıkaracaktır.

Örnek 2:

Performans Hedefi(7)	2015 yılında, Tüketici Fiyatları Endeksinin kapsamının genişletilmesi ve uluslararası karşılaştırılabilirliğinin sağlanması, konut istatistiklerinin üretilmesi, finansal yatırım araçlarının reel getiri oranlarının hesaplanması, satınalma gücü paritesinin tam uyumluluk kriterine bağlı olarak gerçekleştirilmesi çalışmaları yapılacaktır.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1 Kapsam eksiklerinin giderilme oranı	Oran	70	90	90

Performans Hedefi(22)	2015 yılında, Üretici Fiyatları Endeksi, Bina İnşaat Maliyet Endeksleri, Yurt Dışı Satışlar İçin Üretici Fiyatları Endeksi hesaplanacak, hizmetler sektörü için üretici fiyat endeksi hesaplama çalışmaları yapılacaktır			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2012	2013	2014
1 İstatistiksel Yönetim Bilgi Sistemi (SMIS) kapsamında Eurostat tarafından değerlendirilen istatistiksel konu ve modüllerin uyum oranı	Oran	35	50	65

Performans Hedefi(49)	2015 yılında Süreç ve Kalite Yönetim Sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1 Süreç işleyişinin iyileştirilme oranı	Oran	0	0	20
2 Risklerin belirlenmesi	Oran	0	0	20

Yukarıda yer alan performans göstergeleriyle ilgili olarak harcama birimleriyle yapılan görüşmelerde, göstergelerin ölçümüne ilişkin konulan oransal ifadelerin nasıl hesaplanacağına dair yazılı bir dokümanın (metaverisinin) olmadığı görülmüştür. Bu durum gerçekleşme rakamlarının mesleki tecrübeye dayalı (subjektif) olarak belirlenmesini kaçınılmaz hale getirmektedir. Halbuki iyi tanımlanma gereği, oransal gerçekleştirmelere yönelik hesaplamaların nasıl yapılacağına “kişilerin inisiyatifine” bırakılmayacak şekilde yazılı hale getirilerek resmileştirilmiş olması gerekirdi.

Örnek 3:

Performans Hedefi(10)	2015 yılında Sürdürülebilir kalkınma göstergelerine yönelik çalışmalar yürütülecektir.			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1 Yayınlanma takvimine uygun yayımlanma oranı (dakiklik)	Oran	0	100	0

Performans Hedefi(34)	2015 yılında, İşgücü anketi, veri kalitesi konusundaki AB önerileri dikkate alınarak uygulanacak, ülke ihtiyaçları ile uyumlu olduğu takdirde Eurostat tarafından öngörülen modüler anketler de			
------------------------------	---	--	--	--

çalışmaya entegre edilecektir.					
Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Hanehalkı anketlerinin ortalama birim cevaplama oranları	Oran	13	13	13

Maddi hata kaynaklı olduğu düşünülen “Yayımlama takvimine uygun yayımlanma oranı” 2015 yılı için %0 ve “Hanehalkı anketlerinin ortalama birim cevaplama oranları” göstergelerinde 2015 yılı için yapılan % 13 hedeflemenin kurumun gerçekleriyle bağdaşmadığı ve başarıyı ölçecek göstergeler niteliğinde olmadığı hususu, yapılan görüşmeler sonucunda harcama birimleri tarafından da ifade edilmiştir.

Örnek 4:

Performans Hedefi(50)		2015 yılında İş Kayıtları Sisteminin güncellenmesine, AB metodolojilerine uygun olarak geliştirilmesine ve tarımsal işletmelere uygulanacak araştırmalar için kayıt sistemine dayalı güncel çerçeve oluşturulmasına devam edilecektir.			
Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Entegrasyonu sağlanan idari kayıt sayısı	Sayı	8	9	12

Performans Hedefi(53)		2015 yılında, RİP'in yönetilmesi ve Türkiye İstatistik Sistemi (TİS) ana kapısının faaliyete geçirilmesi çalışmaları yürütülecektir.			
Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde yapılan araştırma sayısı	Sayı	5	7	8

Performans Hedefi(59)		2015 yılında, Veri toplama, süreçlerinin standardize edilmesi ve Kurumda Ortak üretim kültürünün geliştirilmesi amacı ile çalışmalar yürütülecektir.			
Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2012	2013	2014
1	Netbook kullanılarak yapılan araştırma sayısı	Sayı	6	7	20

Yukarıda yer alan performans göstergeleriyle ilgili olarak konulan hedeflerin yıllık mı yoksa kümülatif mi olduğuna ilişkin, gösterge tanımlarında açıklayıcı bir ifade yer almamaktadır. Bu husus ancak denetimlerimiz sırasında yapılan görüşmelerde netlik kazanmış; rakamların kümülatif olduğu yani 2015 yılı hedeflerinin aslında 2014 yılı gerçekleştirmelerini de kapsadığı anlaşılmıştır.

İyi tanımlanmamış olarak değerlendirilen bu durum, göstergenin herkes tarafından aynı ve doğru bir şekilde anlaşılabilirliğini engellemektedir.

Kamu idaresi cevabında; Örnek 1 için; 2012-2016 dönemi Stratejik Plan çalışmaları tamamlandıktan sonra, harcama birimleri tarafından 5 yıllık planlama dönemi için stratejik hedeflerini gerçekleştirme oranları (%) belirlendiği, harcama birimlerine ait stratejik hedeflerin yıllık gerçekleşme oranları toplulaştırılarak, Stratejik Planın yıllık gerçekleşme oranı %20 olarak öngörüldüğü, Plan uygulama döneminin bitiminde %100 gerçekleşme hedeflendiği ve Stratejik Plan yayımlandıktan sonra yapılan bu çalışmanın Plan'a yansıtılmamış, arka planda tutularak performans programı hazırlıklarında kullanılmış olduğu;

Örnek 2 için; Performans Programlarında yer alan göstergelere ilişkin tanım formlarının hazırlanamamış olduğu, Örnek 3 için; sehven hata yapıldığı, Örnek 4 için ise yıllık ve kümülatif ölçümler için açıklama yapılmadığı;

2017-2021 dönemi için hazırlanan Stratejik Plan'da göstergelerin daha iyi tanımlanması ve dokümente edilmesi amacıyla gerekli çalışmaların yürütüleceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği belirtilmiş olup, konu 2016 yılı denetimlerinde izlenecektir.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 8: Faaliyet Raporu'nda, Performans Hedef Verileri ile Gerçekleşmelerde Meydana Gelen Sapmaların Nedenlerine İlişkin Açıklamalara Yer Verilmemesi

Faaliyet Raporu'nda yer alan 2015 Mali Yılı Performans Programı, Seçilmiş Performans Göstergeleri Sonuçları Tablosu ve 2015 Mali Yılı Performans Programı, Seçilmiş Performans Göstergeleri İzleme Sonuçları tablolarında, performans göstergelerine ilişkin hedeflenen gösterge düzeyi ve yılsonu gerçekleşme düzeyinde meydana gelen sapmaların nedenlerine ilişkin açıklamalara yer verilmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkındaki Yönetmeliğin "*Tam açıklama ilkesi*" başlıklı 7'nci maddesinde; faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin eksiksiz olması, faaliyet sonuçlarını tüm yönleriyle açıklaması gerektiği,

"Birim ve idare faaliyet raporlarının kapsamı" başlıklı 18'inci maddesinde ise;

Performans bilgileri başlığı altında, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine birim ve idare faaliyet raporlarında yer verileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri doğrultusunda, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların objektif ve makul bir çerçevede izah edilmesi gerekmektedir.

Ancak Kurum'un 2015 yılı Faaliyet Raporu incelendiğinde “*Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler*” bölümünde:

“...Göstergelerin 46'sında kısmen başarı sağlanmış, 19'unda, veri temin edilememesi, hedef iptali vb. nedenlerden dolayı gerçekleşme sağlanamamıştır.” denilerek performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerinin genel bir ifade ile açıklandığı görülmüştür.

Performans Programı'nda ilgili ve ölçülebilir olarak belirlenen hedef ve göstergelere ilişkin olarak Faaliyet Raporu'nda yer alan performans bilgileri geçerlilik/ikna edicilik kapsamında değerlendirilmiş, hedeflenen değerlere ulaşamadığı halde meydana gelen sapmaların nedenleri hakkında herhangi bir açıklama veya değerlendirmeye yer verilmediği görülmüş olup, sadece gerçekleşme durum için “iyileştirilmeli” ifadesine yer verilmiştir. “iyileştirilmeli” olarak nitelenen değerlerin nedenlerinin faaliyet raporu okuyucularını tatmin edecek düzeyde açıklanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Performans Programı'nın izlenmesi ve değerlendirilmesinin yıllık izleme raporları ile yapılmakta olduğu, performans hedefi ve hedefin altında yer alan faaliyet ve göstergelerin izleme tabloları ile sorumlu birimlerden sorgulanmakta olduğu, sorgulamada performans hedefinin, faaliyetin ve göstergelerin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin nedenleri ile birlikte açıklanmasının istenmekte olduğu, performans hedefi tablolarına ilişkin gerçekleşme bilgilerine 2015 yılında Birim Faaliyet Raporlarında yer verildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında Performans Programı'nın izlenmesi ve değerlendirilmesinin yıllık izleme raporları ile yapılmakta olduğu, performans hedefi tablolarına ilişkin gerçekleşme bilgilerine 2015 yılında Birim Faaliyet Raporlarında yer verildiği belirtilmişse de Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkındaki

Yönetmelik gereği Faaliyet raporlarının mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunu sağlayacak şekilde hazırlanan ve kamuoyunun kurumu değerlendirmesine imkân veren bir doküman olması nedenleriyle faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin eksiksiz olması, faaliyet sonuçlarının tüm yönleriyle açıklaması, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların objektif ve makul bir çerçevede izah edilmesi gerekmekte olup konu 2016 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 9: Faaliyet Raporu'nda Yer Alan Hedef ve Göstergelerden Bazılarının Performans Programı İle Tutarlı Olmaması

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in “*Tutarlılık*” ilkesi başlıklı 8'inci maddesinde; faaliyet raporlarının yıllar itibarıyla karşılaştırmaya imkân verecek biçimde hazırlanacağı, “*Yıllık*” olma ilkesi başlıklı 9'uncu maddesinde ise faaliyet raporlarının, bir mali yılın faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde hazırlanacağı belirtilmiştir.

Tutarlılık; performans hedef ve göstergelerinin planlama ve raporlama dokümanlarında tutarlı olarak kullanılmasını ifade eder. Tutarlılık kriteri değerlendirmesi, performans programlarında ve faaliyet raporlarında sunulan performans hedefleri ve göstergeler arasındaki tutarlılığın gözden geçirilmesi vasıtasıyla gerçekleştirilir. Kamu idarelerinin, performans programlarındaki göstergeleri kullanarak faaliyet raporlarında başarılarını raporlaması beklenmektedir.

TÜİK'in 2015 Yılı Performans Programı'nda yer almayan bazı göstergelerin 2015 Yılı Faaliyet Raporu'nda performans göstergesi olarak yer aldığı görülmüştür.

Örnek 1:

Performans Hedefi	Performans Göstergeleri	Açıklama	Hedeflenen Gösterge Düzeyi	Yıl Sonu Gerçekleşme Düzeyi	Gerçekleşme Durumu
26		2015 yılında, turizm istatistiklerinin üretilmesine devam edilecektir.			
	2	Uluslararası standartlarda tanımlanan zamanlılık kriterine uygun olarak üretilen istatistik	85	85	Başarılı

Örnek 2:

Performans Hedefi	Performans Göstergeleri	Açıklama	Hedeflenen Gösterge Düzeyi	Yıl Sonu Gerçekleşme Düzeyi	Gerçekleşme Durumu
40		2015 yılında Bilim ve Teknolojide İnsan Kaynakları istatistikleri ile (Ar-Ge) Faaliyetleri için ayrılan ödeneklere yönelik istatistiklerin, Yurt Dışında Sahip Olunan Şirket, Ortaklık ve Şubeler Araştırması (OFATS) ile Uluslararası hizmet ticareti konularında kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verecek yeni istatistiklerin üretilmesi çalışmaları devam edecektir.			
	2	Bilim ve Teknolojide İnsan Kaynakları istatistiklerinin üretilmesi çalışmalarının tamamlanma oranı	75	75	Başarılı

Örnek 3:

Performans Hedefi	Performans Göstergeleri	Açıklama	Hedeflenen Gösterge Düzeyi	Yıl Sonu Gerçekleşme Düzeyi	Gerçekleşme Durumu
50		2015 yılında İş Kayıtları Sisteminin güncellenmesine, AB metodolojilerine uygun olarak geliştirilmesine ve tarımsal işletmelere uygulanacak araştırmalar için kayıt sistemine dayalı güncel çerçeve oluşturulmasına devam edilecektir.			
	2	İstatistiki birim ve değişken eksikliği için kapsam eksikliklerinin giderilme oranı	75	75	Başarılı

Performans Hedefi 24,2, P.H.26,2, P.H.40,2, P.H.50,2, P.H.51,2 ve P.H.64,2 numaralı göstergelerin performans programında yer almadığı halde faaliyet raporunda yer alması, faaliyet raporunda yer alan göstergelerin performans programı ile bağının kurulmasını güçleştirmektedir.

Yine TÜİK 2015 Yılı Faaliyet Raporu ile 2015 Yılı Performans Programı'ndaki hedef ve göstergelerin karşılaştırılması sonucunda, göstergelerin bazılarında hedeflenen rakamların tutarlı olmadığı görülmüştür.

Örnek 4:

Performans Programında 61 no'lu performans hedefinin 1 no'lu "Sanallaştırılan sunucu sayısı" göstergesi için 2015 yılında hedeflenen rakam 450 (adet) iken, Faaliyet Raporu'nda aynı gösterge için hedeflenen rakam 130 (adet) olmuştur.

Örnek 5:

Performans Programında 81 no'lu performans hedefinin 1 no'lu "Cevapsızlık oranı" göstergesi için 2015 yılında hedeflenen rakam 7 (oran) iken, Faaliyet Raporu'nda aynı gösterge için hedeflenen rakam 93 (oran) olmuştur.

Performans programları; bir kamu idaresinin program dönemine ilişkin performans hedeflerini, bu hedeflere ulaşmak için yürütecekleri faaliyetleri ile bunların kaynak ihtiyacını ve performans göstergelerini içeren programlar, Faaliyet raporlarının ise performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumuna ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilen raporlar olması nedeniyle performans programında olmayan bir göstergenin faaliyet raporlarında hedef ve gerçekleştirmelerine yer verilmesi anlaşılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Performans programında yer verilmeyen, ancak arka planda tutulan bazı göstergelere Faaliyet Raporlarında yer verildiği, Bu bağlamda Programda kapsanmayan 24, 26, 50, 51, 64 no'lu performans hedeflerine ilişkin bazı göstergelerin, önemi nedeni ile Faaliyet Raporu'nda yer aldığı;

Faaliyet Raporu'nda yer alan 61 No'lu performans hedefinin 1 no'lu göstergesinin değerinin sehven yanlış hesaplanmış olduğu, Performans hedefi 81'de yer alan gösterge değerinin ise, maddi hatadan kaynaklandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği belirtilmiş olup, konu 2016 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 10: Faaliyet Raporu'nda Yer Alan Gösterge Gerçekleşmelerinden Bazılarının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin "Tutarlılık" ilkesi başlıklı 8'inci maddesinde; faaliyet raporlarının yıllar itibarıyla karşılaştırmaya imkân verecek biçimde hazırlanacağı, "Yıllık" olma ilkesi başlıklı 9'uncu

maddesinde ise faaliyet raporlarının, bir mali yılın faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde hazırlanacağı belirtilmiştir.

TÜİK’ in 2015 Yılı Faaliyet Raporu’nda yapılan incelemelerde bazı gösterge gerçekleştirmeleri için (örneği aşağıda verilmiştir) “Çalışma 2 yılda bir yapıldığından hedef rakamı kullanılmıştır” denilerek hedef rakama yılsonunda gerçekleşmiş gibi aynen yer verildiği görülmüştür.

Örnek 1:

Performans Hedefi	Performans Göstergeleri	Açıklama	Hedeflenen Gösterge Düzeyi	Yıl Sonu Gerçekleşme Düzeyi	Gerçekleşme Durumu
65		2015 yılında, ulusal ve uluslararası kullanıcı ihtiyaçları ve karşılanamayan veri/bilgi talepleri değerlendirilecek, kullanıcıların veri ve bilgi talepleri karşılanmaya devam edilecektir.			
	1	OECD yayınlarında karşılanamayan istatistiklerin oranı	25	25	Çalışma 2 yılda bir yapıldığından hedef rakamı kullanılmıştır.
	2	BM, Eurostat, Dünya Bankası yayınlarında karşılanamayan istatistiklerin oranı	23	23	Çalışma 2 yılda bir yapıldığından hedef rakamı kullanılmıştır.

Yine Faaliyet Raporu’nda yapılan incelemelerde bazı gösterge gerçekleştirmeleri için (örnekleri aşağıda verilmiştir) “Hesaplamalar tamamlanmadığı için hedef rakamı kullanılmıştır” denilerek hedef rakama yılsonunda gerçekleşmiş gibi aynen yer verildiği görülmüştür.

Örnek 1:

Performans Hedefi	Performans Göstergeleri	Açıklama	Hedeflenen Gösterge Düzeyi	Yıl Sonu Gerçekleşme Düzeyi	Gerçekleşme Durumu
70		2015 yılında, Stratejik Yönetim yaklaşımının unsurlarının (Stratejik Plan, Performans Yönetimi vb) hazırlanması ve uygulanması sürecine yönelik çalışmalar yürütülecek,			

		Kurumsal performansın değerlendirilmesi amacıyla, merkez ve bölge performans değerlendirmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.			
	1	Stratejik planın gerçekleşme oranı	80	80	Hesaplamalar tamamlanma dığı için hedef rakamı kullanılmıştır.

Örnek 2:

Performans Hedefi	Performans Göstergeleri	Açıklama	Hedeflenen Gösterge Düzeyi	Yıl Sonu Gerçekleşme Düzeyi	Gerçekleşme Durumu
81		2015 yılında, Bölge Müdürlüklerinde yürütülen çalışmalar kalite standartları doğrultusunda etkin, zamanlı ve eşgüdüm içerisinde gerçekleştirilecektir.			
	1	Cevapsızlık oranı	93	93	Hesaplamalar tamamlanma dığı için hedef rakamı kullanılmıştır.
	2	Verinin merkeze tam ve zamanında gönderilme oranı	93	93	Hesaplamalar tamamlanma dığı için hedef rakamı kullanılmıştır.

Kurum tarafından, “Çalışma 2 yılda bir yapıldığından hedef rakamı kullanılmıştır” ve “Hesaplamalar tamamlanmadığı için hedef rakamı kullanılmıştır” şeklinde yapılan açıklamalar, faaliyet raporunda yer alan bazı gösterge gerçekleştirmelerinin doğrulanabilirliğine engel teşkil etmektedir. Dolayısıyla faaliyet raporunun kamuoyuna doğru bilgi aktarmasını sağlamak amacıyla ilgili faaliyet raporunda hedef ve göstergelerin sadece kesinleşmiş verileri yer almalıdır.

Sonuç olarak idarenin faaliyet raporunu hazırlarken yukarıda açıklanan hususların dikkate alınmaması Yönetmelik’in ilgili maddelerine aykırılık teşkil etmekle birlikte; performans göstergelerinin yıllık izdüşümlerinin ve gerçekleşme durumlarının da sağlıklı

izlenmesini zorlaştırmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; 2012-2016 Stratejik Planı'nın hazırlanması sürecinde, Faaliyet Raporlarının hazırlanma ve yayımlanma takvimi Nisan ayı sonu olarak belirlendiği, Performans göstergelerinin eşik değerleri de bu takvime dayalı olarak belirlendiği, Ancak 2015 yılında, Faaliyet Raporlarının yayımlanma süreci Şubat ayına çekildiği için bazı göstergelerin hesaplanma süreci tamamlanmadığı, bu nedenle de performans göstergelerinin yanına açıklama yazılarak hedef değerin tekrarlandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği belirtilmiş olup, konu 2016 yılı denetimlerinde izlenecektir.

D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>